Milliyet
ÇOCUK
20 Mart 1978 ● Sayı 12 ● 6 lira

BU SAYIDA
bir çizgi - romanın tamamı
ROB ROY

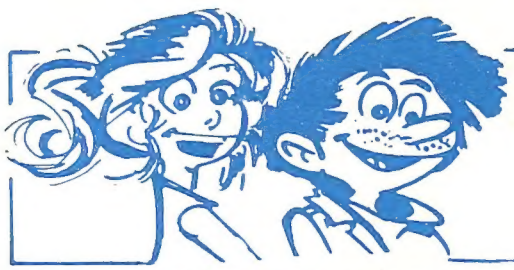

püskül ile çilli

FÜZE FIRLATICI TRAMPLEN ÇİLLİ'NİN HOŞUNA GİTMEDİ. HİÇ Mİ HİÇ HOŞUNA GİTMEDİ HEM. BUNU DA PUSKULE SÖYLEDİ

bizden size

Geçen sayımızda başlattığımız Kitap, Müzik, Spor ve Televizyon sayfaları büyük ilginizle karşılandı, sevgili okurlar... Bu sayfaları çok beğendiğinizi belirten mektuplarınızı aldık. Önerilerinizi de bize ulaştırdığınız için teşekkür ederiz. İsteklerinizi her zaman olduğu gibi göz önüne alıyoruz. Yeni önerilerinizi bize ulaştırmanızı, dileklerinizi bildirmenizi bekliyoruz... Bu hafta Televizyon sayfamızda Jetgiller'in aramızdan ayrılacağını öğreneceksiniz... Bu aileyi ne kadar sevmiştik, değil mi?.. Aynı sayfada Walt Disney'in hazırladığı bir çizgi filmin haberi de var... Gerçi Walt Disney öldü. Ama yapımevi hâlâ çalışmalarını sürdürüyor ve hazırladıkları filmler Walt Disney filmleri olarak nitelendiriliyor... Yeni filminin adı "Kurtarıcılar"... İki farenin, yanda resmi görülen Penny adındaki öksüz kızı kötü yürekli bir kadının elinden nasıl kurtardıklarının öyküsü anlatılmakta... Filmden aldığımız resimleri de aynı sayfada sizlere sunuyoruz... Bu arada, "Dilek Kutusu"na mektuplarınızı da beklediğimizi bildirelim...

● Yalvaç Ural'ın şiirlerini bu sayıda da sunuyoruz. Yakında bu genç şair arkadaşımızı sizlere tanıtacağız.

● "Okurun Sesi" köşemize her hafta yüzlerce mektup geliyor. Hepsini sırayla yayımlayacağız. Mektubunuz hemen yayımlanmazsa üzülmeyin. Onları, bize geliş sırasına göre bu sayfada basacağız.

● "İlk Sınavınızı Biz Yapıyoruz – Armağanlı Test Soruları"na gönderdiğiniz cevap fişlerini değerlendiriyoruz. Sonuçları ve armağan kazananları 15. sayımızda yayımlayacağız.

● Haftaya yine buluşmak üzere, hepinize güzel, mutlu ve başarılı günler dileriz...

Milliyet ÇOCUK DERGİSİ

Pazartesi günleri yayımlanır
1978 / Sayı 12

Sahibi: Milliyet Gazetecilik A.Ş. adına ERCÜMENT KARACAN
Genel Yayın Müdürü: ABDİ İPEKÇİ
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: ÜLKÜ TAMER
Teknik Yönetmen: EDİP ALŞAR

Milliyet Yayın Ltd Şti tarafından hazırlanmış
Milliyet Ofset tesislerinde basılmıştır

20 Mart 1978

Adres: Milliyet Çocuk Dergisi, Milliyet Yayınları
Basın Sarayı, Cağaloğlu, İstanbul

Abone koşulları: Yıllık: 273 TL – Altı aylık: 136.50 TL.
Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir

OKURUN SESİ

● Eskiden olduğu gibi, Aziz Nesin'in, diğer yazarların öykülerini yayımlamanızı istiyoruz.
Nuri ve Alper Erdoğan

Bu sayıda Zeyyat Selimoğlu'nun öyküsünü yayımlıyoruz. İleride yine başka yazarlarımızın öykülerine de yer vereceğiz, sevgili okurlarımız...

● Yalvaç Ural'dan başka şiirler de istiyoruz... Onun şiirlerini çok sevdik.
Suna Yıldırım (İstanbul)

Yalvaç Ural'ın şiirlerini, isteklerinizi göz önünde bulundurarak sık sık yayımlayacağız.

● "Uzay Çocukları" kitap olarak yayımlanamaz mı?
Ayşe Bakkaloğlu (Adana)

Mıstık ağabeyiniz, "Uzay Çocukları"nı kitap olarak hazırlıyor. Yaza doğru ilk kitabı yayımlayacağımızı umuyoruz.

● Dergimiz çok güzel... Özellikle test, oyunlar ve bilmeceler...
Tayfun Sarsık (Zonguldak)

● Püskül ile Çilli'yi çok sevdik... Bu serüveni iki sayfaya çıkaramaz mısınız?
Hülya Çelik (İzmir)

Ne yazık ki, "Püskül ile Çilli"nin serüvenleri birer sayfalık, sevgili okurumuz. Bu yüzden, bu iki arkadaşa dergimizde ancak bir sayfa ayırabiliyoruz.

● Dergimizi sürekli olarak izliyorum. Türklerin attıkları "Büyük Goller"i de yayımlar mısınız?
Soner Şahin (Adana)

Türk futbolcularının attıkları "Büyük Goller" çiziliyor, sevgili okurumuz. Yakında yayımlamaya başlayacağız.

● Dergimizi çok beğeniyorum. Uzay konularında yazılar da yayımlar mısınız?
Kaan O'kan (İstanbul)

● Tabiat konusunda bilgiler veren bir sayfa açabilir misiniz?
Ümit Danişment (Uşak)

● Biz, sınıftaki arkadaşlarla birlikte Pazartesi gününün adını değiştirdik. Artık bizim için Pazar'dan sonra "Milliyet Çocuk Dergisi Günü" geliyor.
Ahmet Özşahin (Antalya)

UZAY ÇOCUKLARI

DEVLER GEZEGENİ

İMİS TİK

AĞACIN DİBİNE BİRŞEYLER GÖMDÜLER...

GİDİYORLAR ANNE... NE GÖMDÜKLERİNİ MERAK ETTİM...

GİTTİLER, ŞİMDİ NE YAPMAMIZ GEREKİYOR?

GÖMDÜKLERİ ŞEYİN NE OLDUĞUNU ANLAMALIYIZ...

BAŞKASININ İŞİNE KARIŞMAK AYIP DEĞİL Mİ?

BU YAPILAN İŞE BAĞLI... KÖTÜ ŞEYLER YAPIYORLARSA ÖNLEMELİYİZ!

İŞTE KAZDIKLARI YERE GELDİK... BURAYI AÇMAK ÇOK ZAMANIMIZI ALIR...

ŞIŞŞ! SESLER VAR.. GİZLENELİM GENE...

EVET.. MOTOR SESİ DUYUYORUM... ŞU KOVUĞA GİZLENELİM!

AAA! YENİ GELENLER BİZİM BOYUMUZDA KİŞİLER...

HAYDİ İŞ BAŞINA! ÇABUK KAZALIM BURAYI...

TAMAM ÇOCUKLAR YÜKÜMÜZÜ ALDIK... ŞİMDİ O SALAKLARIN BULMASI İÇİN ALTINLARI BIRAKIN!

HAYDİ KAPATIN ÇUKURU... ÇEKİP GİDELİM BURADAN...

BU ADAMLARI GÖZÜM TUTMADI ANNE...

SENİNLE AYNI DÜŞÜNCEDEYİM.. BEN DE BEĞENMEDİM...

ONLARI İZLEYELİM ANNE!

UZAKTAN İZLE... BİZİMKİLERE HEMEN HABER VERELİM...

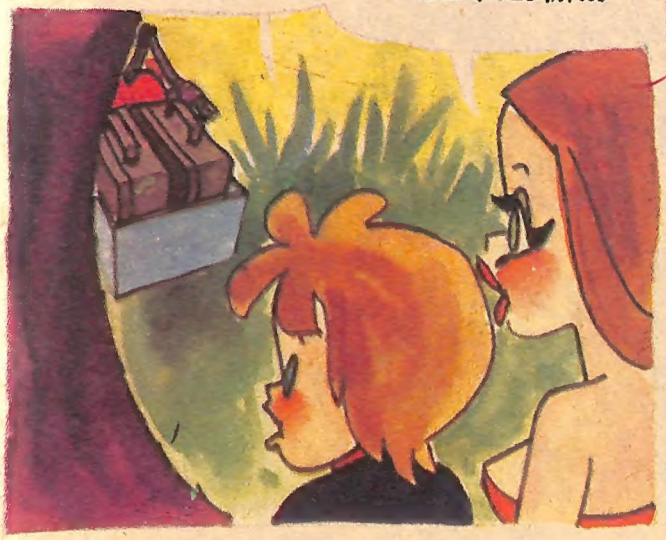

ÇOK UZAKLAŞIRLARSA İZLEMEKTEN VAZ GEÇ.. GENE KAYBOLURSUN...

SEN MERAK ETME ANNE!

BU BİÇİMDE İZLEMEK ZOR... YUKARIYA BAKARLARSA BENİ GÖREBİLİRLER...

EN İYİSİ TAŞITIN İÇİNE GİZLENMEK!...

AAA! BURADA YOL BİTİYOR... BUNLAR DAHA İLERİYE GİDEMEZLER!...

HEY YOLU AÇIN... PAROLA "DEVDEN DE BÜYÜK"...

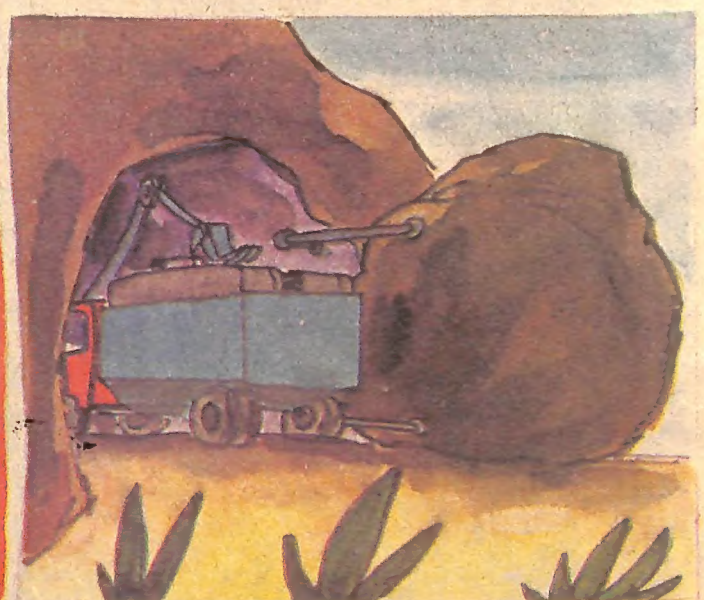

HAH-HA.. SALAK DEVLER, YER ALTINDAN YOLLAR YAPTIĞIMIZ İÇİN BİZİ GÖREMİYORLAR...

YERİN YÜZÜNDEN GİTSEK ÜSTÜMÜZE BASARLAR.. YAMYASSI OLURUZ...

NE ŞANS... BİZİMKİLER BENİ DIŞARIDA ARAYACAKLAR BULAMAYACAKLAR TABİ...

UYGAR HAKLIYDI... ONU ARIYORLAR AMA BULAMIYORLARDI...

NEREYE KAYBOLDU BUNLAR ANLAYAMADIM...

YER YARILDI İÇİNE GİRDİLER SANKİ...

İŞTE BURALARDA BIRAKTIM...

YUKARIDAN BAKINCA GÖRMEMİZ GEREKİRDİ...

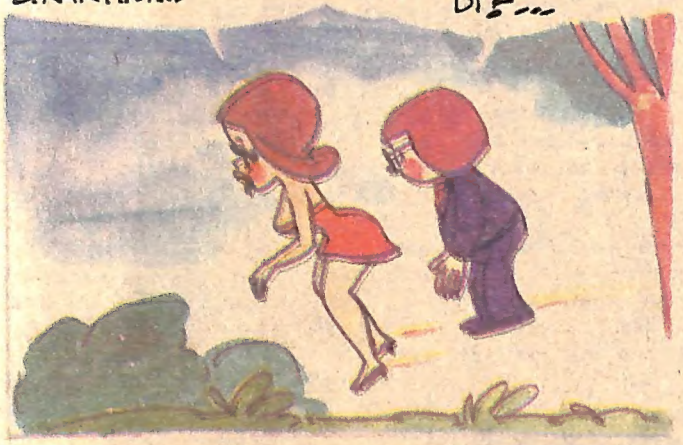

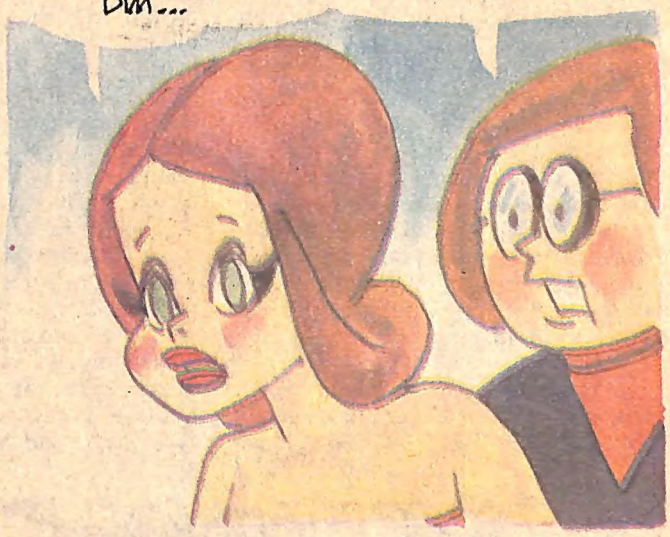

BU ARADA ARAÇ İLERLİYORDU...

ŞU ANDA ŞEHRİN TAM ALTINDAYIZ..

EVET İŞARET VERİYORLAR...

HER ŞEY TAMAM MI ?

EVET YAYIN ODASINI TELEVİZYONA VE RADYOLARA BAĞLADIK. KONUŞMALARIMIZI BÜTÜN DEVLER DUYACAK...

DEVAM EDECEK

YUKİNİN ŞEN SERÜVENLERİ

ORHAN BORAN

YUKİ İŞPORTACI...

Aslında suç bende...

Evde kimbilir kaç yıl önce alınmış, kullanılmaz hâle geldiği için tavan arasına kaldırılmış, bir sürü ıvır zıvır var. Koltuk, iskemle, sehpalardan tutun, biblolar vazolar gibi süs eşyalarına kadar. Bu arada eski gazeteleri, dergileri ve kitapları da saymam gerek. Aklınızdan geçeni biliyorum. Dergiler ve kitaplar söz konusu olunca diyeceksiniz ki:

"— Dergileri düzenli bir koleksiyon olarak saklamak varken, atmak niye? Özellikle kitaplar! Hiç kitap atılır mı? Kitaplıkta yer kalmamış bile olsa, özenle başka bir yere dizelenmez mi?"

Aklınızdan geçtiğini sandığım bu soruların yanıtını hemen vereyim.

Sözünü ettiğim dergiler, eğitici niteliği olmayan, salt vakit geçirmek için alınmış eğlence yayınları türünden. Kitaplar da öyle! Oyalayıcı olmaktan öte değer taşımayan serüvenler falan filan. Ama bakın? Onları bile atmaya kıyamamışım da, karton kutular içine koyup tavan arasına kaldırmışım.

Fakat ortada bir sorun var.

Tavan arasına yedek bir su deposu konacağı için, orada yer açmak gerek. Bu yüzden üstüste yığılı, işe yaramayan öteberiyi kaldırmak gerekiyor. Ama nasıl yapacağım bu işi? Sokak kapısının önüne yığsam, çöpçü almaz. Üstelik görgü kurallarına aykırı. Bir eskici bulup ona devretsem, kimini alır, kimini istemez. Zaten böyle bir uğraşa ayıracak vaktim yok.

Konuyu Yuki'ye açtım:

"— Yuki. Tavan arasında yığılı eski eşyaları, gazete dergi ve kitapları ne yapsak acaba? Atacak olsak, yer bulmak gerek. Satacak olsak adamını bulmak gerek. Anlaşılan ikisini de yapamıyacağız. Acaba sen ve arkadaşların bu konuda bana yardımcı olur musunuz?"

"— Tabiiiiiii! Bir kere atmayı aklından çıkar. Çünkü yazık. Satmaya gelince; bu iş için neden bir aracıya gereksinme duyuyorsun?"

"— Ne demek, neden? Bu uğraşla geçinenler var. Adamların işleri bu. Adları üstünde: Eskiciler... Satmak deyince aklıma onların gelmesi doğal değil mi?"

"— Sorunlarını tek başına çözümlemek zorunda kalan biri olsan, belki doğru. Fakat, her işin içinden çıkan, her taşın altından kalkan, her problemin üstesinden gelen Yuki'yi unutuyorsun galiba? Artık tavan arasındaki öteberiyi kendine dert etme! Bu gece işten döndüğün zaman orasını bomboş bulursun. Yarın sabah çağırırsın ustayı, su deposu için hazırlıklara başlar..."

"— Sağol Yuki! Fakat lütfen bana anlatır mısın. Ne yapacaksın ne edeceksin de, orayı boşaltmayı başaracaksın?"

"— Bana güvenin yok mu?"

"— Sana güvenim sonsuz. Güvenim sonsuz ama haşarılıkların yüzünden başıma çok dert açıldı. Ondan biraz kuşkuluyum. Bu nedenle öğrenmek istiyorum. Bana yardımcı olacağım derken, başıma işler açmayasın? Haydi söyle ne yapacağını?"

"— Seçeneklerden ikincisini uygulayacağım. Yani satacağım..."

"— Hah! Şimdi içim rahatladı. Peki eskiciyi nereden bulacaksın?"

"— Sana aracıya gerek yok dedim. Neden anlamak istemiyorsun? Bugün sen görevine gittikten bir saat sonra, bizim sokak kapısının önünde, Yuki'nin işportası açılacak..."

"— Yuki'nin işportası mı?"

"— Eveeeeeeet! Ve bu işportada, antika ev eşyalarıyla, sanatsal değeri yüksek yayınlar sergilenecek ve satılacak. Akşam sen dönünceye kadar teki kalmaz. Benden sana söz!.."

"— Dur dur dur! Acele etme! Bir kere tavan arasındaki ev eşyaları antika değil. Bunu sen de biliyorsun..."

"— Biliyorum. Fakat 'antika' sözcüğü, değişik yerlerde değişik anlam taşır. Örneğin bazı titiz huylarından ötürü ben sana: 'Çok antika bir adamsın' desem, mutlaka üçyüz yaşında mı olman gerekir? Hım? Söylesene? Bak sustun kaldın. Demek ki görüşüm geçerli..."

"— Ben şaşkınlığımdan sustum kaldım. Görüşünün geçerli olduğuna katıldığımdan değil... Yuki, Yuki'cik! O eşyaların çoğu, antika olmak şöyle dursun, kullanılmaz durumda..."

"— Çok iyi vurguladın. Kullanılmaz durumda olduğu için sergilenen ve satılan bir malda mutlaka bir antikalık vardır. Yalan mı?"

"— Senin düşünce sistemine ayak uydurmak olanaksız. Neden öyle olsun?"

"— Kullanılmaz durumda olduğu için satışa çıkarılan bir eşyada antikalık olmasa, neden antikacının işportasında dursun? Madem ki antikacı, kullanılmaz durumda olan malı, antika diye sergisine koymuştur, o zaman antikadan anlayanların gözüyle....."

Sözünü kesmesem, böyle tutturup gidecekti. Elimle 'dur' işareti yaptım.

"— Peki, peki. Bir dakika. Sergine bir müşterinin geldiğini varsayalım. Ve diyelim ki ona bizim eski koltuklardan birini gösterdin. Olacağı yok ya, örnek veriyorum. Bu müşteri koltuğa baktık-

tan sonra, dönüp sana: 'Bu koltuğa oturulmaz ki Yuki?' dese, nasıl yanıtlayacaksın?.."

"— Kolay: 'Bu koltuk oturmak için sergilenmiyor Bayım' diyeceğim..."

"— Lâf mı bu? O müşteri: 'Peki neden sergileniyor?' derse yanıtın ne olacak?"

"— Yanıt hazır: 'Bu koltuk oturulmak için değil, satılmak için sergileniyor' diyeceğim."

"— İnsanı serseme çevirdiğinin farkında mısın?"

"— İşportacılıkta becerinin ilk aşaması bu değil mi?"

"— Sana söz yetiştiremiyorum ki! Peki, o eski gazeteler, dergiler, kitaplar ne olacak?"

"— Onların etiketinde: 'Değeri yüksek yayınlar...' yazılı olacak. O düzeyde işlem görecek..."

"— Bak burada saçmaladın işte! eğlendirmekten, oyalamaktan öte nitelik taşımayan öteberi neden, değeri yüksek yayın olsun?.."

"— Sana bir şey sorayım. O dergilerin üzerinde fiat olarak ne yazılı?"

"— Bilmem! Kiminde 25 kuruş, kiminde bilemedin 50 kuruş..."

"— O dergileri aldığın zaman, bir simit kaça satılıyordu?"

"— Doğru anımsıyorsam, herhalde 25 kuruş, 50 kuruş falan. Ne ilgisi var?"

"— Şimdi bir simit kaça satılıyor?"

"— Sanırım 250 kuruş. Fakat dedim ya, ne ilgisi var?"

"— O dergileri satın aldığın zaman 25 kuruşa satılan simit, şimdi on kat fazlasıyla değer kazanmışsa, benim satacağım yayınların üzerine: 'Değeri yüksek...' diye etiket koymam doğal değil mi? O yayınlar da, tıpkı simit gibi, o günden bu yana en azından on kat fazla değer kazanmamış mıdır?"

"— Yuki! Bu konuyu derhal burada kesiyorum..."

"— Neden?

"— Çünkü bu düşünce zincirlemesiyle yapacağın işportacılık, sonunda bana pek pahalıya mal olacak..."

"— O zaman, tümünü bir yardım derneğine, ya da düşkünler evine armağan edelim..."

"— Hay aklınla bin yaşa e mi? Şaşkınlıktan aklıma gelmemişti. En başta niye söylemedin?"

"— Kabahat sende. 'Atmaktan, satmaktan' söz ederek konuyu açan sensin..."

Evet! Tartışma uzaya uzaya buralara kadar geldiği için, aslında suç gerçekten bendeydi.

Sincap, tavşan, kuzgun karışımı bir yaratık da olsa, aslandı Yukicik.

Bir tümceyle çözümlemişti tavan arası sorununu.

ÖZELEŞTİRİ

Ben nasıl bir çocuğum
Okulda iken tatili isterim
Tatilde iken de
"Ah bir okul açılsa" derim
Ben nasıl bir çocuğum

DÜŞLERİM

Geceleri
gözlüklerimle uyumak
İstiyorum

Annem zorla çıkarttırıyor

Bu yüzden de
Düşümde gördüğüm şeyleri
İyice seçemiyorum

KIŞ GECELERİ

Kış geceleri
Soba başında oturulur
Kestane pişirilir
Cin mısırı patlatılır
Nineler masal anlatır
Tekir sobanın yanında uyuklar
İşte bu yüzden uzundur
Kış geceleri çocuklar

SİNCAP

Bahçemizde ceviz ağacı
Üzerinde sincaplar
Biz olsun diye beklerken
En güzel cevizleri
Yere düşmeden
Onlar toplar

AĞAÇLAR VE ÇOCUKLAR

Kış gelince çocuklar
Paltolarımızı
Çizmelerimizi giyeriz
Yaz gelince de soyunuruz
Tüm bunlardan

Peki neden ağaçlar
Kış gelince soyunuyorlar da
Yaz gelince
Kış gelmiş gibi
Yapraklarla örtünüyorlar

YALVAÇ URAL

ZEYYAT SELİMOĞLU

ŞAMPİYON ÇEKİRGE

Tek bacaklı çekirgeyi bir sabah bizim balkonun kenarında görüverdim. Çok düşünceliydi. Suratından düşen bir kaç bin parça olabilirdi. Çekirge denince aklımıza sıçramak, zıplamak gelmez mi? Hayvanlar arası dünya olimpiyatlarının bu yüksek atlama şampiyonu tek bacakla ne yapacaktı şimdi? Yaşamasının ne anlamı kalmıştı? Bir çekirge ki, sıçramaktan, zıplamaktan yoksun kalmış. Bundan daha kötü duruma düşmüş bir başka canlı daha düşünülebilir mi? Usulcacık yanına yaklaştım. Korkmasın diye de fazla hareketli olmamaya çalıştım. Hoş, hareketli de olsam, tek bacaklı çekirgenin yerinden kıpırdayacağı yoktu ya! Asık suratı belki bir gülümsemeyle biraz olsun aydınlanır diye düşünerek, iyice yanına yaklaştım.

— Günaydın çekirge kardeş, dedim.

Şöyle başını kaldırıp, asık suratında hiç bir değişiklik belirmeksizin konuştu :

— Günaydın mı? Şu halime baksana, benim günüm aydın olabilir mi artık ?

Anlamamazlıktan gelmeye çalıştım.

— Nen var canım, halinde ne var ki?

— Siz insanlarda hiç dikkat yok, dedi, hâlâ görmedin mi?

Ben yine anlamamazlıktan geldim. Ne yapayım, bana kırılsın istemiyorum.

— Neyi görmedim mi?

— Neyi mi? Neyi olacak, tek bacaklı olduğumu...

— Özür dilerim çekirge kardeş, dedim, birden görmemişim. Geçmiş olsun.

— Geçmiş olsun demek kolay, ama geçmiş olsun demekle bizim bacak geri gelmez ki...

— Çok üzüldüm, dedim, nasıl oldu bu iş ?

— Dedim ya, siz insanlarda hiç dikkat yok. Seninkilerden biri arabasıyla üzerimden geçti. Canımı zor kurtardım. Ama bacağımdan biri sokağın ortasında yattı kaldı. Bereket kanatlarım yerinde. Bir de onlardan olsaydım halim dumandı. Araba sürüyorsunuz ama, trafikten anladığınız falan yok, dikkatiniz yok, kurallara uymak yok, kısacası, canlılara saygınız, sevginiz yok. Size nasıl ehliyet veriyorlar bilmem. Kuzum siz araba ehliyetini bakkaldan mı alırsınız?

Ne diyeyim, ne karşılık vereceğimi şaşırdım, sustum. Çekirge konuşmayı sürdürdü:

— Bizleri hayvandır deyip hor görürsünüz, pek hesaba katmazsınız, ama bir çekirge olarak şunu söyleyeyim ki, biz uçarken de sıçrarken de birbirimize zarar vermemek için dikkat kesiliriz. Sizler öyle mi ya? Her tanrının günü karayollarınızda birbiriyle çarpışan çarpışana, birbirini ezen ezene, birbirini öldüren öldürene... Hem yalnız trafik konusunda mı? Bütün alanlarda bizden gerisiniz. Örneğin,yiyecek sıkıntısı çekildiğinde... Bu konularda bir darlık başgösterdi mi, bizler ortaklaşa katlanırız sıkıntıya, bunu görev biliriz. Ama sizde öyle mi? Geçenlerde bir ekmek sıkıntınız oldu hani, doğrusunu istersen, siz insanlar adına biz yerin dibine geçtik. Neydi o fırınların önü? İtiş kakış öyle bir açgözlüler kuyruğu ki, parmağımız ağzımızda kaldı. Gereksindiğiniz üç kat, dört kat fazla ekmek almak için nerdeyse kanlı bıçaklı olacaksınız. Nedir bu görgüsüzlük?

Bacağımın koptuğu gün bizim başdanışmanımıza başvurmuştum. Kendisi saygıdeğer, yaşlı başlı, aksakallı bir çekirgedir. Bir sorunumuz oldu mu, gider ondan öğüt alırız. Eh, ne de olsa görmüş geçirmiş, bilge bir çekirgedir, bizi aydınlatmanın bir yolunu bulur. Karşısına geçip selâm verdikten sonra, "Çok sayın Kirçege", dedim, "şu halime bakın, bir insan arabası beni bu hale soktu. Böyle tek bacakla yüksek atlama şampiyonasına katılmam olanağı kalmadı. Şimdi bu zararı kime ödettireceğim? Bir çare bulabilir misiniz?"

Yaşını başını almış bilge Kirçege, düşündü taşındı, başını salladı, "Yavrum," dedi, "seni ezen arabanın plaka numarasını aldın mı?" "Yoo," dedim, 'o keşmekeş içinde aklıma bile gelmedi." "İşte bu kötü," dedi bilge. Kirçege, "bir araç suç işledi mi hemen numarasını almalı, yoksa yapılacak hiç bir şey kalmaz." "Demek bizim bacak gitti gider," dedim. "Ne yazık ki öyle." "Peki ben böyle tek bacakla ne yaparım sayın Kirçege?" dedim. "Bacaksız bir çekirge ne işe yarar?" "Umutsuzluğa kapılmak biz çekirgelere yakışmaz," dedi bilge çekirge Kirçege."Bak kanatların yerli yerinde, belki istediğin kadar sıçrayamazsın ama, uçmak hâlâ elinde. Uçmanı geliştirir, yeryüzünün en iyi uçan çekirgesi olabilirsin. Bundan seni hiç kimse alıkoyamaz. Yeter ki sen iste, arzula, uçmanın çok güzel bir şey olduğunu düşün. Yüksek atlama şampiyonluğunu bir başka çekirge kardeşine bırakırsın. Hattâ ona yüksek atlama dersleri vererek şampiyon olmasını sağlarsın. Bu da yaşamaya bağlanmanın bir başka yoludur. Unutma ki bir insanoğlu ressam, parmakları fırça tutmayınca, fırçayı eline bağlatmış, resim yapmayı öyle sürdürmüştür. Bu bize çok iyi bir ders olabilir." "Demek insanlardan ders alabileceğimiz şeyler de var." "Kuşkusuz öyle," dedi bilge Kirçege "Hayvanların insanlardan, insanların da hayvanlardan öğrenecekleri çok şey vardır. Birbirimizi hor görmemeliyiz."

●

Tek bacaklı çekirge de hor görüldüğü inancı içindeydi. Onu bu üzüntüden kurtarmak istedim.

●

— Ben seni hiç hor görmüyorum, dedim.

Kanatlarının sevinçle titrediğini gördüm. Başını kaldırıp bana baktı, asık suratındaki gerginlik yumuşamıştı.

— Seninle anlaşabileceğiz galiba, dedi, dur şöyle balkonun parmaklığına konayım da birbirimize daha yakın olalım.

Tek bacağının eksikliğini herhalde unutmuş olacak ki, balkonun kenarına konmak için şöyle bir sıçradı. Ama nerde... sıçramasıyla yere yuvarlanması da bir oldu.

— Vay başıma gelen, dedi, yüksek atlama şampiyonunun şu haline bak, düşmez kalkmaz bir Allah.

— Üzülme çekirge kardeş, dedim, seni balkonun parmaklığına ben koyarım.

Üzerine doğru eğildim, elimi uzatıp tek bacağından tutacağım sırada:

— Dokunma bana, diye seslendi, bu işi kendim başarmalıyım. Hiç kimseden yardım istemeksizin...

Eh, ne de olsa eski bir yüksek atlama şampiyonuydu. Gururuna yedirmezdi elbette. Geri çekilip bekledim.

Tek bacaklı çekirge, olduğu yerde şöyle bir gerindi, yüksek atlayan sporcuların takındığı tavrı takındı, tek bacağının üzerinde yaylanarak fırladı. Yarı yola kadar tek bacağının yardımıyla, oradan ötesini de kanatlarını kullanarak uçup, balkon parmaklığının kenarına kondu. Asık suratının ilk kez bir gülümsemeyle aydınlandığını gördüm.

— Görüyorsun ya, dedi, bir işi başarmak için kendimize güvenmemiz, kendimize inanmamız gerek. Senin yardımına sığınmış olsaydım, şimdi şu zevki tadamayacaktım. Bizim bilge Kirçege'ye danışmam iyi oldu.

— Seni izledim, dedim, tek bacağınla yarı yola kadar sıçrayabildin.

— Evet, dedi,tek bacakla sıçramayı geliştirmem gerek. Senden bir şey isteyeceğim. İzin verirsen sizin şu balkon kenarını kendime antrenman alanı yapar, burada çalışırım. Hiç kanat kullanmaksızın parmaklığa sıçramayı denemek istiyorum. Tek bacağımla. İzin verir misin?

— Elbette çekirge kardeş, dedim, istediğin kadar kal, çalış.

●

Bizim balkon kenarının bir spor alanı olacağı hiç aklımdan bile geçmezdi. Tek bacaklı çekirge, o günden sonra bizim balkonda kaldı. Inatla çalışmayı sürdürdü. Epey ter döktü, yoruldu, çabaladı, ama bir gün, umudunun gerçekleştiğine tanık oldum. Tek bacağının üzerinde tek bir sıçrayışla, hiç kanat kullanmaksızın, balkonun parmaklığına konduğunu izledim. Gerçi bu spor gösterisinin biricik seyircisi bendim ama, inat ve tutkuyla sürdürülen bir çabanın eninde sonunda başarıya ulaşacağı ortaya konmuş oldu.

Arılar

Bal, insan vücudu için en yararlı besinlerden. Büyüyüp gelişmemiz için gerekli bir çok zengin besi kaynağını taşıyor. Sabah kahvaltılarımızda yediğimiz bir kaç kaşık bal çeşitli hastalıklara karşı vücudumuzun direncini arttırıyor. Bu yararlı besi kaynağını da bildiğimiz gibi arılar üretiyor.

İnsanlar onların ürettikleri balların niteliğini yükseltmek, daha çok ve daha iyi bal üretmek için arı çiftlikleri kurmuşlar. Eskisi gibi dilediği ağacın üzerine kovan kurup bal yapmıyor artık arılar. Bu uygulama çok yararlı. Onların yaptığı balların niteliğini denetlemek, geliştirmek olanağı doğuyor böylece. Şimdiye dek bir çok çeşit bal bu yolla elde edilmiş. Hepsi değişik değişik ve nitelikleri ayrı ayrı. Ülkemizin çeşitli yörelerinden elde edilen balların başka başka olması bu yüzden. Örneğin arı üretiminin gelişmiş olduğu Marmaris yöremizden elde edilen balın, yine arı çiftliklerinin çok olduğu Erzurum yöremizden elde edilen baldan değişik olması gibi... İster çiftliklerde yetiştirilen arılar olsun, ister ormanlarda yaşayan yaban arıları olsun, bu hayvanlar bir arada yaşıyorlar. Hep birlikte bal üretiyorlar. Ama onları denetleyen bir tek arı var: Kraliçe arı...

Kraliçe arı kovanın en önemli arısıdır. Görevi yumurtlamaktır. Kovanın bütün yumurtalarını o yumurtlar. Kovanın üretken oluşu ona bağlıdır. Kraliçe Arı hastalanır ya da ölürse kovanın düzeni bozulur. "İşçi Arı"lar eskisi kadar bol bal üretmemeye başlarlar. İşi tembelliğe vururlar. Başlarında bir denetleyici yoktur çünkü.

Arılar yumurtlayarak ürerler. Yumurtadan çıkan canlıya "larva" adı verilir. Bu "larva"lar kovanın peteklerinde beslenerek büyürler. "Kraliçe Arı" da bu "larva"lardan biridir. Öteki arılardan bir ayrımı yoktur bu aşamada. "İşçi Arı"lar bu larvalardan birini alıp, "Kraliçe Arı" için hazırlanan özel peteklerde protein yönünden zengin besinlerle büyütünce, onu arılardan ayıran fark oluşmuş olur.

Paul ve Dorothy Ames, Amerika'nın California eyaletinde yaşayan genç bir karı koca, Meslekleri ise "Kraliçe Arı" yetiştirmek. Onların bal yetiştiriciler için ne kadar önemli olduğunu biliyorlar. Dünyadaki bir çok arı yetiştiricisine, çiftliklerine bu arılardan satıyorlar. Yaptıkları iş de "Kraliçe Arı"nın özel peteğinden yapmak. Balmumundan yaptıkları bu petekle öteki arıları yanıltıyorlar. Bu peteklerin içlerine yerleştirdikleri larvaları "Kraliçe Arı"nın özel besini olan proteinli yiyeceklerle besletiyorlar. Böylece bir kovanda yüzlerce, hattâ binlerce "Kraliçe Arı" üretebiliyorlar. Bu işin sonunda genç karı kocanın yapacağı bir tek iş kalıyor : Kovandan çıkan bu "Kraliçe Arı"ları paketleyip dünyanın çeşitli yörelerine yollamak...

PEMBE PANTER

OTO TAMİRCİSİ

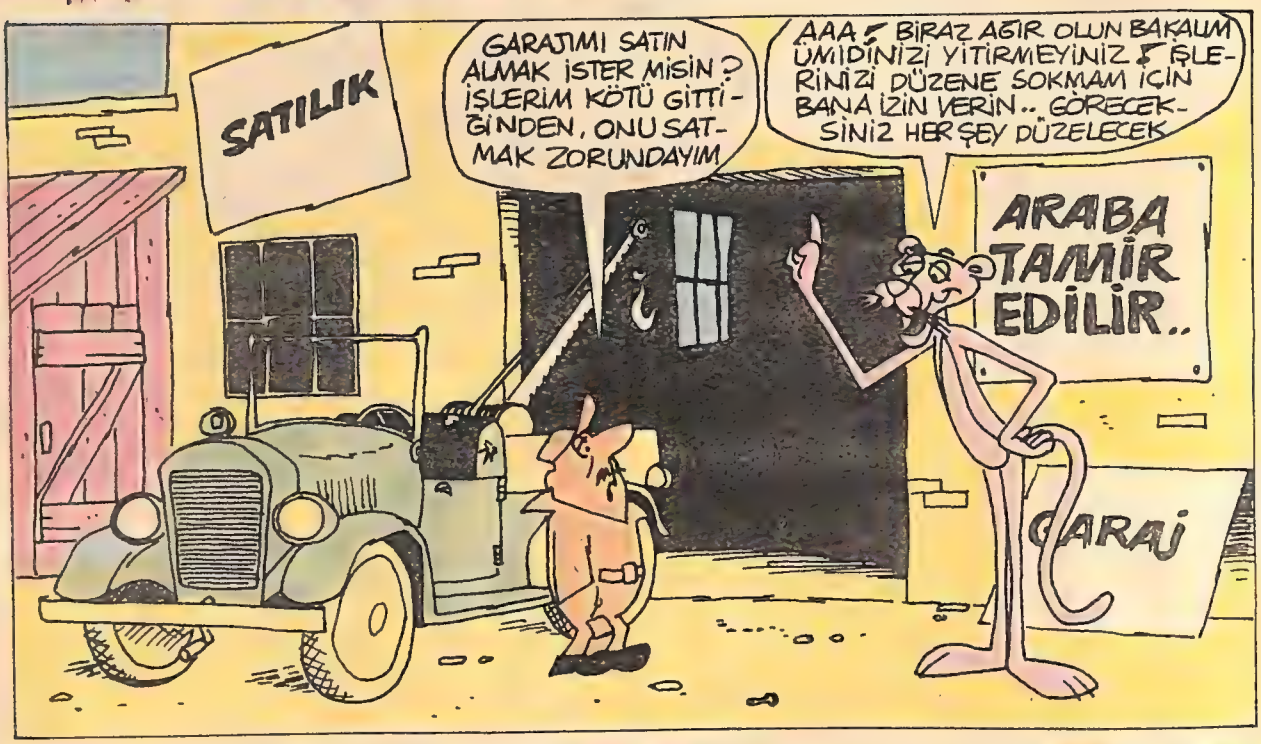

GÖRMÜYOR MUSUN SERSEM, BATAKLIĞIN ORTASINDAYIZ-
HA! O ZAMAN HAKLISIN

NEREYE GİDİYORSUN ŞİMDİ?
SEN ARABADAN İNME, BEN YARDIM GETİRMEYE GİDİYORUM...

SONRA...
ÜZÜMÜ YE BAĞINI SORMA SEN ŞU ZİNCİRİ BAĞLA...
YARDIMI NEREDEN BULDUN?

BORCUNUZ YİRMİ PAPEL ÇOCUKLAR.. SİZ DE OLMASANIZ BİZ AÇ KALACAĞIZ..

BAŞKASININ ARABASINI KURTARACAĞIMIZA, BİZ ÇAMURA SAPLANDIK!
HERKES HER ZAMAN BİR HATA YAPABİLİR...

SEN BANA GÜVEN ŞİMDİ ARABAYI ŞURAYA SÜR!
İYİ AMA, GÖSTERDİĞİN O YOL TAŞLIK ORADAN KİMSE GEÇMEZ
2

BU YOLDAKİ TAŞLAR BIÇAK GİBİDİR, LASTİKLERİ PATLATIR.. BİZ DE YARDIMCI OLUR PARA KAZANIRIZ..
YANILMIYORSUN DEĞİL Mİ?

GÖZLERİNİ İYİ AÇ İLERİDE YARDIM İSTEYEN BİRİLERİ OLABİLİR..
PEKİ PEKİ

BOOM!

HEY BİR YERE AYRILMA! PATLAYAN BU LASTİKLERİ BİR-İKİ DAKİKA İÇİNDE ONARIRIZ...
BO-BOO! HÜNGÜR HÜNGÜR! NE KADAR ŞANSSIZIM.. HER İŞİM TERS GİDİYOR...

SONRA..
PÜFF! DOKUZ SAAT SÜRDÜ AMA İYİ OLDU.. BÜTÜN LASTİKLERİ BANTLA YAPIŞTIRDIM.
HAA! BİR ŞEY UNUTTUN.. SONRA DA BU LASTİKLERİ NEFESİNLE ŞİŞİRDİN... ASIL BURADA YANILDIN, PATLAYAN LASTİKLERİ POMPA İLE ŞİŞİRMEK GEREKİR... SONRACIĞIMA BİZİM BULUNDUĞUMUZ YERDE LASTİKLER PATLAYABİLİR..
3

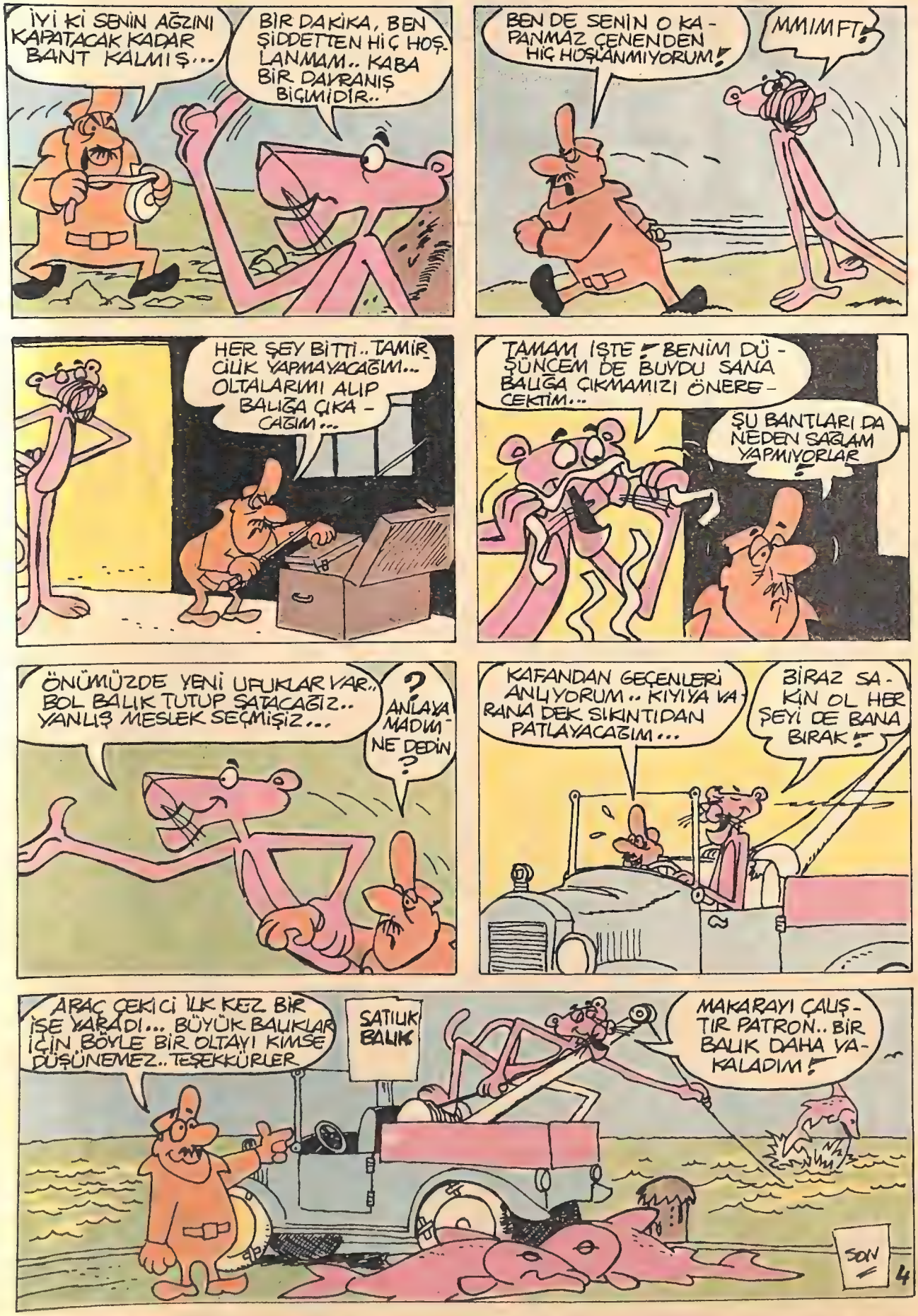
İYİ Kİ SENİN AĞZINI KAPATACAK KADAR BANT KALMIŞ...
BİR DAKİKA, BEN ŞİDDETTEN HİÇ HOŞLANMAM.. KABA BİR DAVRANIŞ BİÇİMİDİR..
BEN DE SENİN O KAPANMAZ ÇENENDEN HİÇ HOŞLANMIYORUM!
MMMFT!
HER ŞEY BİTTİ.. TAMİRCİLİK YAPMAYACAĞIM... OLTALARIMI ALIP BALIĞA ÇIKACAĞIM...
TAMAM İŞTE! BENİM DÜŞÜNCEM DE BUYDU SANA BALIĞA ÇIKMAMIZI ÖNERECEKTİM...
ŞU BANTLARI DA NEDEN SAĞLAM YAPMIYORLAR!
ÖNÜMÜZDE YENİ UFUKLAR VAR.. BOL BALIK TUTUP SATACAĞIZ.. YANLIŞ MESLEK SEÇMİŞİZ...
? ANLAYAMADIM NE DEDİN?
KAFANDAN GEÇENLERİ ANLIYORUM.. KIYIYA VARANA DEK SIKINTIDAN PATLAYACAĞIM...
BİRAZ SAKİN OL HER ŞEYİ DE BANA BIRAK!
ARAÇ ÇEKİCİ İLK KEZ BİR İŞE YARADI... BÜYÜK BALIKLAR İÇİN BÖYLE BİR OLTAYI KİMSE DÜŞÜNEMEZ.. TEŞEKKÜRLER
SATILIK BALIK
MAKARAYI ÇALIŞTIR PATRON.. BİR BALIK DAHA YAKALADIM!
SON
4

Bu sayıdan başlayarak yeni bir dizi test sorusu sunuyoruz, sevgili okurlar. Aşağıdaki soruların cevaplarını şimdilik yayımlamıyoruz. Doğru olduğunu sandığınız cevapları işaretleyin; sonuçları, kitaplarınıza bakarak, büyüklerinize, öğretmenlerinize sorarak denetleyin. Bu sayfaları sakın atmayın. On sayı sonra güzel bir sürprizle karşılaşacaksınız...

19. Aşağıdakilerden hangisi kırağının oluşumunu açıklar?
- (A) Geceleyin toprak, taş ve bitkiler üzerinde su buharının yoğunlaşması
- (B) Çok soğuk gecelerde su buharının donarak yoğunlaşması
- (C) Yağmur damlalarının soğuk hava bölgelerinde donması
- (D) Buluttaki su buharının soğuk hava katmanında birden donması

20. Dünyada, dış ülkelere en çok satışı yapılan "krom madeni" hangi ilçemizden çıkarılır?
- (A) Fethiye
- (B) Divriği
- (C) Ergani
- (D) Murgul

21. "Layiklik" ne demektir?
- (A) Demokrasi ile yönetim
- (B) Yetkilerin dinsel kurumlarda toplanması
- (C) Din ve devlet işlerinin ayrı olması
- (D) Çift meclisle yönetim

22. "İlkokul çağı, yaşam için gerekli olan bazı bilgilerin kazanıldığı çağda" cümlesinde belgisiz sıfat, aşağıdakilerden hangisidir?
- (A) Yaşam
- (B) Gerekli
- (C) Bazı
- (D) Çağı

23. Fiyatı 700 lira olan bir takım elbise, % 25 indirimli olarak alınsa kaç lira ödenir?
- (A) 525
- (B) 575
- (C) 625
- (D) 675

24. Vücudumuzdaki kirlenmiş kan nerede temizlenir?
- (A) Karaciğerde
- (B) Akciğerlerde
- (C) Yürekte
- (D) Damarlarda

25. Cumhuriyet devrinden önce endüstrimizin gelişemeyişinin en önemli nedeni hangisidir?
- (A) Kapitülasyonlar yüzünden yabancı malların Türkiye'de çok ucuza satılması
- (B) Osmanlı İmparatorluğunun mali gücünün yeni fabrikalar kurmaya yeterli olmayışı
- (C) Türklerin eskiden beri savaşa önem vererek ekonomik problemleri ihmal edişleri
- (D) Osmanlı İmparatorluğunda din adamlarının devlet işlerinde söz sahibi olmaları

26. İkizkenar üçgen şeklindeki bir arsanın çevresi 420 m dir. Eşit kenarlardan biri tabanın 2 katı olduğuna göre taban kaç metredir?
- (A) 70
- (B) 84
- (C) 105
- (D) 140

27. Farenin varlığını anlayan bir kedinin, kısa bir hazırlıktan sonra onu kovalamaya başlaması, farenin ise kurtulmak için kaçması, canlıların hangi ortak özelliğine bir örnektir?
- (A) Hareket
- (B) İrkilme
- (C) Beslenme
- (D) Enerji sağlama

28. Dünyanın yörüngesi yuvarlak olsaydı aşağıdakilerden hangisi doğru olurdu?
- (A) Dünyamızın bir yarısı hep gündüz, diğer yarısı hep gece olurdu
- (B) Gece gündüz arasında sıcaklık farkı olmazdı
- (C) Gece gündüz her mevsimde eşit sürede olurdu
- (D) Dünyamızda mevsim değişiklikleri olmazdı

29. Uzun kenarı 55 metre, kısa kenarı 20 metre olan bir dik dörtgenin çevresinin iki katı, bir paralelkenarın çevresine eşittir. Paralelkenarın bir kenarı 45 metre olduğuna göre diğer kenarı kaç metredir?
- (A) 60
- (B) 90
- (C) 105
- (D) 150

30. Katılaşım kayaları, nasıl oluşur?
- (A) Mağmanın yeryüzüne çıkarak, soğuması ve sertleşmesiyle
- (B) Toprak ve kaya parçalarının bir yerde katmanlar halinde birikmesiyle
- (C) Tortul ve katılaşım kayaların basınç ve ısı etkisinden sertleşmesiyle
- (D) Kireç taşının ısı ve basınçla mermer haline gelmesiyle

31. Aşağıdakilerden hangisi I. Meşrutiyetin ilân ediliş nedenlerinden biridir?
- (A) Rusya ile İngilterenin anlaşarak, Osmanlı İmparatorluğunu paylaşmak istemelerini engellemek
- (B) II. Abdülhamit'in gittikçe kötüleşen istibdat yönetimine son vermek
- (C) Meşrutiyet yönetimini uygun gören Avrupa devletlerinin isteğine uymak
- (D) Balkanlardaki ayaklanmalarda Hıristiyanları koruyan Avrupalıların içişlerimize karışmalarını önlemek

32. "Kulağına küpe olmak" deyiminin anlamı aşağıdakilerden hangisidir?
- (A) Söyleneni dikkatle ve benimseyerek dinlemek
- (B) Bir olay ya da öğüdü daima hatırda tutmak
- (C) Unutulmaması gereken kişinin anısını her zaman tazelemek
- (D) Gerçeklerin kulaktaki küpe gibi kolayca görülmesini sağlamak.

33. 181 sayfalık bir kitap 5 günde okunmak isteniyor. Birinci gün 26 sayfa, ikinci gün 35 sayfa okunduğuna göre, geri kalan günlerde ortalama kaç sayfa okunmalıdır?

(A) 24
(B) 40
(C) 60
(D) 61

34. Yılın her mevsiminde çamların yapraklı kalmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

(A) Yapraklarını hiç dökmemeleri
(B) Yapraklarının çok kalın bir deriyle örtülü olmaları
(C) Yaprak koltuklarındaki tomurcukların deri gibi sert pullarla örtülmeleri
(D) Her yıl çıkan yapraklarını 2—3 yıl sonra dökmeleri

35. Bir baba, büyük oğlu doğduğu zaman 25 yaşındadır. Büyük oğlundan 5 yıl sonra doğan küçük oğlu 25 yaşına geldiği zaman baba, kaç yaşında olur?

(A) 30
(B) 45
(C) 50
(D) 55

36. Madensel tuzların kemiklerde çoğalması halinde, kemikler :

(A) Esneklik kazanır
(B) Kolay kolay kırılmaz
(C) Kırılırsa çabuk kaynar
(D) Çok sert olur

37. Japonyada, toprakların ancak dörtte birinde ekim ve dikim yapılmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

(A) Yeryüzünün dağlık oluşu
(B) Ülkenin adalardan meydana gelmiş olması
(C) Çok sayıda sönmüş ve etkin volkanların bulunması
(D) Sık sık deprem olması

38. Aynı maddeden yapılmış ve sürtme ile elektriklenmiş iki cisim yaklaştırıldığında birbirlerini :

(A) Çekerler
(B) İterler
(C) Önce çeker, sonra iterler
(D) Önce iter, sonra çekerler

39. Turizmin yurdumuz için en önemli yararı nedir?

(A) Değişik ülkelerin gelenek ve göreneklerini öğrenmek
(B) Yeni bilgi ve beceriler kazanmak
(C) Halkımızın eğlenmesini ve dinlenmesini sağlamak
(D) Turistlerden döviz elde etmek

NASIL DERS ÇALIŞALIM

PLAN YAPMAK

"Ahmeeet! Hadi ellerini yıka da sofraya gel; yemeğe oturuyoruz," diye seslenir annemiz mutfaktan. Oysa dersimizin başına yeni oturmuşuzdur ya da öyle sanırız. Gerçekte doğrudur annemizin çağrısı. Yemek saati gelmiştir.

Böyle ne kadar çalışacağımızı düşünüp hiç bir şey çalışmadığımız günler çok olmuştur. Çalışmak istememize karşın, çoğunlukla kitabımızın sayfaları hep aynı yerde açık kalıp durmuştur. Bir o bize bakmıştır, bir biz ona...

Boşa vakit geçirmeyi derslerimizi planlayarak çözümleyebiliriz. Başucumuza asabileceğimiz basit, kartondan yapılmış haftalık çalışma tablosu bu iş için uygundur. Gereksizce boşa geçirilebilecek saatleri önler. Tablomuzu okul saatlerimizi de gösterecek biçimde çizersek hem okul hem de evde çalışacağımız saatleri belirlemiş oluruz. Ayrıca tablonun oyun saatlerimizi de belirlemesi açısından yararı vardır. Tabii bu tablo ancak günlük değişmeler not edildiğinde sağlıklı olabilir. Burada size anlatmak istediğimiz körükörüne bu tabloya bağlı kalmanız değil, ileriki yaşamınızda yararını göreceğiniz, düzenli çalışma alışkanlığını edinmeniz...

Bazı dersleri çalışmak, ötekileri çalışmaktan daha güç gelir insana. Kişisel beğenilerimiz belirler bunu. Örneğin geçmişle ilgili konuları sevenler tarih dersinden hoşlanır. Bu belirlemeye göre, bize çalışması güç gelen konulara öncelik tanımalıyız. Kafamız dinçken başlamalıyız çalışmaya. Baktık olmuyor; okuyoruz, okuyoruz ama kafamıza bir şeyler girmiyor, hemen ara vermeliyiz. Çalışmaya başlamak en güç kısmıdır işin. O saat ya da gün canımız çalışmak istemiyorsa çalışmaya başlamayalım. Bunu yapmayıp kitabın başına oturursak, bir süre sonra hiç bir şey anlayamadığımızı göreceğiz. Ara verelim. Dinlenelim. Örneğin 10 dakika gazete okumak ya da sokakta dolaşmak bize çok şey kazandırır. Sakın bu süreyi dalga geçmek olarak nitelemeyelim. Çalışmamızın bir parçasıdır dinlenmek. Sonra sakin bir kafayla aynı konuya tekrar döndüğümüzde bir de bakarız ki, daha çabuk çalışıyoruz.

Her insanın nitelikleri eşit değildir. Kimisi bir dersi yarım saat çalışır, kimisi de bir saat. Ama gerçek olan bir şey vardır ki, kimse hiç ara vermeden uzun bir süre verimli olarak çalışamaz. Dinlenmesi gerekir. Bir gün sürekli aynı dersi çalışmak da doğru değildir. Örneğin bir saat kimya, bir saat matematik ve bir saat coğrafya çalışarak günlük çalışmayı bitirmek en doğrusudur. Tabii bir saat sürekli aynı şeyi çalışmak kimilerine sıkıcı gelebilir. Yaş gruplarının çalışma süreleri başka başkadır. İlkokul öğrencileri bir konuyu yarım saat çalışıyorsa, bu ortaokul öğrencileri için kırk beş dakika, lise öğrencileri için de bir saattir. Ayrıca haftada iki buçuk saat Türkçe dersini çalışmamız gerekiyorsa, tabloya bu saatleri paylaştırmanın en kolay yolu, pazartesi için bir saat, çarşamba için yarım saat, cuma günü için de bir saat çalışabileceğimiz biçimde bölüştürmektir.

Anlattıklarımızı özetlemek gerekirse: Derslerimizi planlı bir biçimde çalışmak derslerimizde başarımızı arttıracağı gibi, ileriki yaşamımızda da bize yararlı olacaktır.

Geçtiğimiz hafta içinde bana gelen mektuplar içinden sizin için seçtiğim fıkraları buraya aktarıyorum. Bu hafta ilk mektup Günay Temizel adlı arkadaşımızdan geldi:

DELİ AKLI

Doktor hastanede iki deliye bir dolabı yukarı kata taşımalarını söylemiş. Az sonra bakmış ki bir deli oflaya poflaya dolabı taşıyor.

Doktor sormuş:

— Arkadaşın nerede?

Deli :

— Dolabın içinde, rafları taşıyor.

Mehmet Özkasap adlı arkadaşımız da Samsun'dan yazmış :

KİTAPÇIDA

Adamın biri kitapçıya gitmiş. Dükkândan içeri girip parmağıyla bir kitabı göstererek:

— Bu kitap güzel mi acaba? diye sormuş.

Kitapçı hemen cevaplamış :

— Bilmem, okumadım.

— Aman efendim, nasıl okumazsınız? Kitabı satıp da okumamak olur mu?

Kitapçı da sinirli sinirli yanıtlamış:

— Bayım, "kitap satıp da okumamak olur mu?" diyorsunuz. Peki ben tutup kitapçı değil de eczacı olsaydım, sattığım ilâçların hepsinden içmem mi gerekirdi?

Daha bir çok arkadaşımızdan gelen fıkraları buraya koymak istiyorum, ancak pek çoğu bilinen ve sık sık dergilerde, gazetelerde karşılaştığımız fıkralar oluyor. Bu yüzden almıyorum buraya. Ama çok bilindiği halde çok sevilen bir fıkra var ki, onu yazacağım. Bu fıkranın bende büyük bir anısı vardır. Bundan yedi yıl önce tiyatromdan ayrılıp ilk kez sahneye çıktığımda ilk anlattığım fıkra bu olmuştu. O zaman ben kekeme bir tipi canlandırıyordum ve Bakırköy'den Beyza Çelenligil arkadaşımızın gönderdiği şu fıkrayı anlatıyordum:

OKULA NE HACET?

Kekemenin biri otobüste giderken biletçi gelip:

— Nereye? diye sormuş.

Kekeme cevap vermiş:

— Ke ke keke kekeme okuluna.

Biletçi şaşırarak:

— Bayım, demiş, siz maaşallah çok iyi kekeliyorsunuz, okula ne hacet!

Ben o zamanlar bu fıkrayı kendi başımdan geçmiş bir olay gibi anlatırdım.

Sinop'tan Hüseyin Ercan adlı kardeşimizden seçtiğimiz fıkra şöyle :

ÇOCUK OYNARKEN

Küçük bir çocuk, sokakta bir inşaatın yanında oynarken kum ve çimento yutmuş. Annesi ile babası doktora götürmüşler.

Doktor :

— Yavrunuza sakın su içirmeyin, içirirseniz çocuğun karnı beton olur, demiş.

Gaziantep, Kilis'den Lokman Eşref adlı arkadaşımız çok kısa ama çok güzel bir anektod yazmış :

"Futbolcu Pele hayranlarına el sallamış"

NAAPSIN ZAVALLI? Ayak sallasa gol oluyor...

Yukarıda "anektod" diye bir sözcük kullandım istemeden. Çünkü bu sözcüğün öztürkçe anlamını bulamadım birden. Anektod diye, kısa ama özlü esprilere deniliyor. Ya da bir olayın içinde küçücük, ama özellik taşıyan bir bölüme verilen ad oluyor.

Sevgili Candan Erduran kardeş, fıkran da yazın gibi çok güzel, üstelik çok da güzel yazmışsın ama çok bilinen bir fıkra olduğu için buraya koymadık... Sizler de bilirsiniz umuyorum bu fıkrayı çocuklar. Hani delinin biri kedisini yıkıyormuş da biri "yıkama ölür," demiş. Az sonra tekrar oradan geçerken kedinin öldüğünü gören adam:

— Ben sana demedim mi yıkarsan ölür, deyince, öteki :

— Yıkarken değil sıkarken öldü, demiş...

İyi ki de yazmadık bu fıkrayı... Candan kardeşe teşekkürler.

Gaziantep'ten Lokman kardeşimiz ayrıca bir mektup daha yazıp bir fıkra daha göndermiş ama ilkini buraya aldık, bu yüzden ikinci mektuptaki fıkraya belki daha sonra sıra gelir artık.

Bursa'dan Filiz Araydın kardeşimiz de bize tanık olduğu bir olayı anlatmış. Bir de ad takmış fıkralaştırdığı bu olaya:

HASAN'IN TASI

Çocuklar mahallede futbol oynuyorlardı. Oynamaktan yorulmuş, kan ter içindeydiler.

Hepsi de kendisine pas gelsin de gol atsın diye düşünüyordu. Bu maç onlar için gurur meselesiydi. (Mahalle maçı olsa gerek).

Mahalleye köyden yeni gelen Hasan da:

— Ah bana da bir pas gelse de bir gol atsam, diye düşünüyordu.

En sonunda ona da bir top geldi. Hasan topa öyle bir vurdu ki, top bir yana ayakkabısı bir yana, yerdeki topraklar bir yana gitti. Yerden kalkan toz toprak, yoldan geçmekte olan bir adamın yüzüne geldi.

Eh sonrasını anlamışsınızdır herhalde?...

Sevgili çocuklar, aslında bu son yazıda pek güldürücü yan yok gibi. Ama Filiz arkadaşımız, herhangi bir olaya gülünç gözle bakmış ve bize fıkra gibi yansıtmaya çalışmış. İşte bu sayfada asıl yapmak istediğimiz budur. Başınızdan okulda, sokakta, evde, yolda komşuda, her yerde geçen az da olsa, komik olayları yazmaya çalışın. O zaman sayfamızın özelliği daha iyi çıkacak ortaya, çünkü ta başta da değindiğim gibi, bu sayfa aslında sizin sayfanız ve siz kendi mizahınızı kendiniz oluşturacaksınız. Yoksa biz ne denli sizin için mizahı yazmaya kalksak, bu sizin yazdıklarınız kadar size ulaşmayabilir.

Göndereceğiniz mektupları bekliyorum. Gelecek sayılarımızda sayfamız daha bir iyi olsun bakalım.

Biliyorsunuz, en iyi üç yazıya üç ödül vereceğiz. Daha epeyce zamanımız var. Hepinize başarılar diliyorum.

Bu arada derslerinizi sakın boşlamayın. Önce ders, sonra mizah.

Hoşça kalın...

UMUR BUGAY SÖYLEŞİ

BU ÇOCUK BÜYÜYÜNCE...

Çocuklarımızı hiç bir zaman oldukları gibi görmüyoruz. Bize göre onlar ya "akıllı"dırlar ya da "akılsız". Ya "yaramaz"dırlar ya da "uslu". İkisinin ortası yok.

Ne anne babalar tanırım. Bir gün göklere çıkararak överler çocuklarını: "Çok yetenekli, çok akıllıdır yavrum." Ertesi gün bakarım, "Çalışmıyor. Aklı oyundan başka bir şeye ermiyor. Geri zekâlı mı nedir?" diye suçlarlar.

Genellikle uysal, sessiz çocuklar büyüklerin hoşuna gider sanılır. Bence yanlış. Dile getirmeseler bile, çocuklarının bu sessizliğinden rahatsız olur pek çok anne baba." Acaba beceriksiz mi olacak? Büyüyünce de böyle pısırık mı kalacak? Başarı kazanamayacak mı hayatta?" diye düşünürler içlerinden.

Yaramaz, cıvıl cıvıl, hareketli çocukları olanlar durmadan başkalarına yakınırlar: "Bir dakika yerinde durmuyor şekerim. Ben böyle şey görmedim. Neredeyse damlarda dolaşacak. Bıktım usandım yaramazlıklarından bu çocuğun. Böyle giderse adam olmaz bu çocuk." Bazıları da, "Sessiz oturan çocuk akıllı olmaz," derler.

Defterlerini çok temiz tutan, özenerek, inci gibi yazan bir çocuğa bakıp annesi, "Büyüyünce yazar olacak," diyebilir. Sizce var mı bir ilgisi? Benim bir arkadaşım vardı. Her gün defterlerini kirlettiği için ceza yerdi öğretmenden. Yazısı da o denli çirkindi ki. Büyüdü çok ünlü bir yazar oldu. Türkçeyi en iyi kullanan yazarlarımızdan biri şimdi. Kimse, "Aman ne çirkin yazın var," demiyor. Nedenine gelince, daktiloyla yazıyor.

Elinde tabancası sağa sola ateş ederek oyun oynayan bir çocuğa bakıp, "Bu ileride büyük bir banka soyguncusu olacak," diyebilir miyiz?

Peki, kafasına hindi tüyleri takıp elinde sapanla arsalarda, sokak aralarında koşan, "Büyük reis yok affetmek!" diye bağıran çocuk ne olacak büyüyünce? Kızılderili reisi mi?

Hiç kimse çocuğunun okuyamayacağını, bir iş tutamayacağını, yaşamında başarılı olamayacağını düşünmek istemez elbet. Ama küçük yaşta, "Sen büyüyünce doktor olacaksın," diye kulağı doldurulan çocuk da doktor olmaz.

"Bu çocuk büyüyünce pilot olacak. Baksanıza uçaklara çok meraklı" ve "Bizim kız büyüyünce iyi bir anne olacak. Bebeklerine çok düşkün. Sabahtan akşama kadar evcilik oynuyor baksanıza," gibi yargılar ilerisi için çocukları şimdiden yanlış değerlendirmektir.

Bazı aileler bir araya geldikleri zaman, açıkça olmasa da, çocuklarını yarıştırırlar. "Hadi kızım, amcana bir şiir oku da duysun" ya da "Yavrum ne güzel şarkı söylüyorsun. Hadi utanma. Teyzene bir şarkı söyle de dinlesin", diye ortaya çıkarırlar çocukları. Bir yarışmadır başlar. Dinleyenler, "Aferin benim yavruma. Çok güzel söyledi. Alkışlayın," ve "Maşallah çok kabiliyetli annesi," sözleriyle beğenilerini belirtirler.

Bazen çocuklar bu alkışlara alışır. Gereksiz bir yerde, hiç sırası değilken ortaya çıkıp şiir okumaya, televizyonda gördükleri bir tipin taklidini yapmaya başlarlar. Büyükler susturmaya çalışırlar bu kez: "Yeter! Kafamız şişti! Suuuuuuus! Anladık, anladık! Biz şimdi burada başka bir şey konuşuyoruz çocuğuuuum! Ayıptır. Büyükler konuşurken araya girilmez! Suuuuus!"

Çocuk da anlamaz böylece ne olduğunu. Büyüklere ne yapması gerektiğini, onların hoşuna nasıl gideceğini bir türlü öğrenemez. "Şiir okutuyorlar, alkışlıyorlar. Kendiliğimden okuyorum, bağırıyorlar. Bu ne biçim iş? Ben de şaşırdım artık ne yapacağımı?" diye düşünürler.

Büyükleriniz sizden önce düşünüp buluyorlar büyüyünce ne olacağınızı. Oysa yaşınız ilerledikçe sizin eğilimleriniz, düşünceleriniz değişecek. Yaşadığınız günler sayısız yenilikler getirecek önünüze. Çok şeyler öğreneceksiniz. Ne olmanız gerektiğini, kendiniz daha iyi değerlendireceksiniz o zaman. Aklınıza geçmiş günler gelecek. Annenizin, "Benim çocuğum dişçi olacak inşallah. Dişçilikte iyi para var," dediği günler... Güleceksiniz, kimbilir o zaman nerede, ne işler yapıyor olacaksınız...

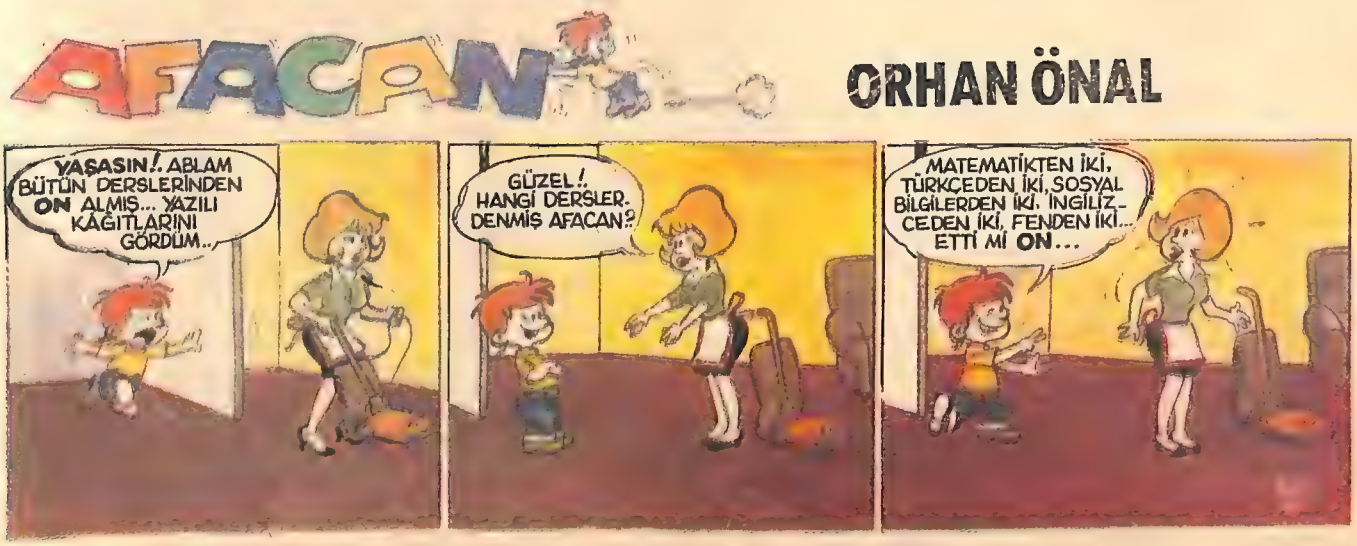

TAŞKIN AMCA

YUMUŞAK İNİŞLİ FÜZE

Bizim sivriakıllı yeğen Cenk, geçen akşam gene beni öfkeden deli edecekti neredeyse... Hani, bizim eve gelmeme yasağı var ya, daha sürüyor... Böyle gidersa daha da sürecek.

Geçen akşam gazetemi almış, günün yorgunluğunu çıkarmak için bir şeyler okuyordum. Dünyanın içindeki bunalım, ülke sorunları falan derken kaptırmış gidiyordum ki, bir telefon çıngırağı beni yerimden hoplattı.

Koştum makinenin başına. Önemli bir şey olmasa bu saatte pek arayan olmaz beni. Merakla açtım:

— Yeğen Cenk konuşuyor efendim...

— Rahatsız etmenizin nedenini sorabilir miyim Cenk Bey?

— Demek rahatsız oldunuz? Oysa çok önemliydi konuşacaklarım...

— O zaman acele et Cenk, çünkü meraklı insanımdır, bilirsin...

— Senin geniş teras ne işe yarıyor Taşkın Amca?

— Çiçeklik orası... Yazları da masamı atıyorum, manzara seyrediyorum...

— Vah, vah... Ben olsam orayı değerlendirirdim...

— Ne yapardın yani? Bostan mı ekeyim terasa ?

— Ben bir buluş üzerinde çalışıyorum da...

— Buluş mu? Senin buluşların da buluştur yani...

— Gerçekleştiği zaman parmağını ısırmazsan bana da Cenk demesinler...

— Açıkla öyleyse...

— Efendim, ben sizin evle bizim ev arasında en hızlı hava köprüsü kurmak tasarısı üzerinde çalışıyorum...

Aman Tanrım!.. Oğlanın yine aklı bir karış havada çalışmaya başladı. Ne karşılık vereceğimi şaşırdım... Bir an sessizlik oldu. Sonra onun sesi çınladı:

— Ne o, şoke mi oldun Taşkın Amca? Arkasından gevrek bir kahkaha...

— Oğlum, zaten beş kuruşluk aklın var, onu da böyle asılsız şeylere harcama, diye bağırdım.

— Tabii, diye küstahlaştı. Sizin gibi eski kafalılar bunların ne demek olduğunu pek anlayamazlar. Vallahi gerçek söylüyorum... Eğer izin verirsen senin terasa yumuşak iniş yapacağım...

— Neyle?.. Sihirli halıya mı bineceksin ?

— Sen alay et hâlâ... Buluşumun kaynağı füzeler olacak... Bir başka deyimle, roketler... Bu konu üzerinde dinlenme tatilimde, tam bir ay durmadan okudum, çizdim... Bugünlük zamanım dar. Yardımcım gelecek... Ama gelecek hafta sana füzeler ve füzem hakkında ayrıntılı bilgiler sunacağım. Her zaman sen vermezsin ya bilgileri... Gelecek hafta bilgiler benden. Füzeler üzerine... Haa, sonra da senin terasa yumuşak iniş yapacağım füzemle... Anladın mı?

Çatt !.. Telefon kapandı da kurtuldum. Bakalım gelecek hafta neler yumurtlayacak ?

BİLGİ DAĞARCIĞI

MERCEKLER

Mercek, bir ya da iki yüzü çukur ya da tümsek olan, cam ya da plâstikten yapılmış bir araçtır.

Mercek, saydamdır, ışığı geçirir. Geçen ışığın gidişini saptırır. Bu sapmaya ışığın kırılması denir. Mercekler ve prizmalar, ışığı kırarak bükerler. Işık, prizma tepesine göre bükülerek çıkar. Dışbükey mercekler, prizmaların birleşiminden oluşmuş gibi düşünülebilir, yüzeyleri eğriseldir. Bu biçimde çıkan ışınlar bir noktada birleşebilir. Bu noktaya odak noktası denir. Merceğe girmeden önce ışınlar iki düz aynada yansır.

Aynalardan başka merceklerle de görüntü elde edilebilir. Mercekler, cam disklerden kesilir ve yüzeyleri parlatılır. Işık mercekten geçince doğrultusu değişir. Buna kırılma denir. Kırılma açısı, gelme açısından küçüktür. Işık normale doğru yaklaşır. Açı, yüzeye teğet olarak gelirse ve dik açılı ise yolunu düz olarak sürdürür.

Mercekler, ışığın doğrultusunu değiştirmek için de kullanılır. Bir cisimden gelen ışınlar, mercekten geçtikten sonra, başka bir noktada kesişirler.

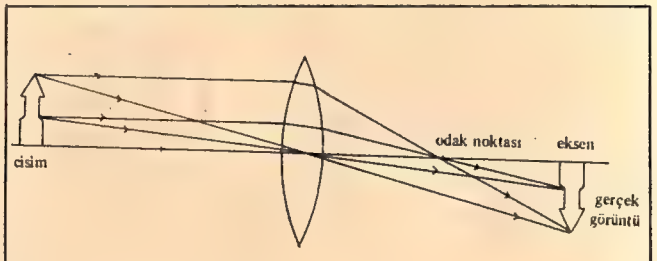

Dışbükey mercekte görüntünün oluşması

Büyüteçler ise iki yönü de dışbükey olan merceklerdir. Dışbükey mercekler, küçük gök dürbünleri, dürbünler ve çok çeşitli gökbilim dürbünlerinde cisimlerin gerçek görüntülerini oluşturmada kullanılır. Bunlara ince kenarlı mercekler denir. Cisimler ince kenarlı merceğe yaklaştıkça görüntüleri, mercekten uzakta olur. Cisim merceğe yakınsa gerçek görüntü oluşmaz.

Fotoğraf makinasının da merceği iki yönü dışbükey ince kenarlı bir mercektir. Film üzerinde gerçek ama ters bir görüntü oluşturur. Fotoğraf makinasının merceğinin belirli bir biçimi vardır. Farklı uzaklıktaki cisimlerin görüntüsünü film üzerine düşürebilmek için merceğin hareket ettirilmesi gerekir.

İnsan gözündeki mercek de ince kenarlıdır. Gözün ağtabaka denilen arka bölümünde, gerçek görüntü oluşturur. Ağtabakada da renkli ışıklar ve görüntüler elektrik sinyallerine dönüşerek beyne ulaşır.

Merceğe gelen ışınların tümü öteki yöne geçmez. Bir bölümü geri yansır. Bu yansımayı azaltmak için mercekler, ışığı geçiren ama yansıtmayan özel bir kimyasal madde ile kaplanarak kullanılır.

KİTAP

Dergimizde daha önce öykülerini okuduğunuz Aziz Nesin, dört masalını AZİZ DEDE'DEN MASALLAR adlı bir kitapta topladı... Kitabı İsa Çelik siyah-beyaz ve renkli resimlerle süsledi...

AZİZ NESİN'İN KİTABI ÇIKIYOR

"Milliyet Yayınları" bu ay yeni bir çocuk dizisi yayımlamaya başlıyor. Bu dizinin ilk kitabı, ünlü yazarımız Aziz Nesin'den... "Aziz Dede'den Masallar" adını taşıyan kitapta, dergimiz okurlarının yakından tanıdığı değerli yazarın dört masalı var...

Kitabın bir özelliği, bol resimle süslenmiş olması... Resimleri, 20. sayımızda fotoğraflarını sunduğumuz İsa Çelik yapmış. Hem siyah-beyaz, hem de renkli resimler...

Bu dizide yakında başka yazarlarımızın kitapları da yayımlanacak...

bir yazar

GÜLTEN DAYIOĞLU

1935 yılında Kütahya'nın Emet ilçesinde doğdu. Çeşitli ilkokullarda okuduktan sonra orta öğrenimini İstanbul'da Atatürk Kız Lisesi'nde tamamladı. Bir süre Hukuk Fakültesi'ne gittikten sonra ilkokul öğretmenliği yapmaya başladı. 1964-1965 Yunus Nadi Öykü Yarışması'nda ikincilik, iki öyküsüyle de Arkın Çocuk Edebiyatı Yarışması'nda 1974'de birincilik ve ikincilik kazandı.

Gülten Dayıoğlu, 1961-1966 yılları arasında çocuklar için birer öykülük otuz küçük kitap çıkarmıştır. "Fadiş", "Dört Kardeştiler", "Suna'nın Serçeleri", "Kırmızı Bisiklet" ve "Yurdumu Özledim", çocuklar için yazdığı öteki kitaplardır. Büyükler için de "Döl" ve "Geride Kalanlar" adlı iki kitabı vardır.

iki kitap tanıtıyoruz

YURDUMU ÖZLEDİM

"III—A sınıfında, yoklama yapılırken kapı vuruldu. Öğretmen, gözünü defterden ayırmadan:

— Gel, dedi yüksek sesle.

Atıl, soluk soluğa sınıfa girdi. Öğretmen sertçe çıkıştı:

— Neden geciktin,oğlum? Eviniz okula çok yakın.

Atıl, eliyle göğsünü bastırarak soluğunu yatıştırmaya çalışıyordu:

— Şey, öğretmenim, biz gidiyoruz da... ondan, şey oldu...

— Nereye gidiyorsunuz?

— Anam, babam var ya...

— Eeee! Onlarla mı gidiyorsun yoksa?

— He, öğretmenim. Onlarla Almanya'ya gidiyorum."

Yukarıdaki satırlar Gülten Dayıoğlu'nun son çocuk romanından alınmıştır. Romanın adı: "Yurdumu Özledim"... Baş kişisi: Atıl...

Yazar, bu kitabında yurt dışında, özellikle Almanya'da çalışan Türk işçilerinin beraberlerinde yabancı ülkelere götürdükleri çocuklarını ele almaktadır.

Yurt dışında, dillerini de, törelerini de bilmedikleri ülkelerde günlerini bin bir sıkıntı içinde geçiren Türk çocuklarının birbirleriyle arkadaşlıklarını, yardımlaşmalarını örnekleriyle ve akıcı bir dille anlatan Gülten Dayıoğlu ilginç bir yapıt ortaya koymaktadır. Gurbet acısını ve yurt özlemini başarıyla veren bir roman...

KÜÇÜK FEDAİLER

Bildiğiniz gibi, Türk tarihi kahramanlıklarla doludur. Ülkenin hangi yöresinde düşman çizmesi görülmüşse o bölge halkı ve onlarla birlikte bütün yurt ayaklanmış ve inanılmaz kahramanlıklar yaratarak vatanı her zaman kurtarmışlardır.

Atalarımızın bütün dünyaca bilinen ve her zaman övgüyle karşılanan bu davranışlarında, kadınlar ve çocuklar da erkeklerin yanında olmuştur.

"Küçük Fedailer", Güney Anadolu'nun işgali sırasında Gaziantepli küçüklerin, vatanın kurtarılması için nasıl canlarını vericesine çalıştıklarını ve yarattıkları kahramanlık destanını anlatıyor.

bu kitap nedir?

Bu köşede zaman zaman sizlere bir kitap soracağız, sevgili okurlar... Kitapla ilgili ipuçları vereceğiz ve adını bilmenizi isteyeceğiz. Kitabın adını 10 gün içinde bize doğru olarak bildiren okurlarımız arasında kura çekecek ve 10 kişiye birer kitap armağan edeceğiz.

Yazarı: Johanna Spyri.

İpucu: Kitabın baş kişisi, küçük bir kızdır. Karlı dağlarda dedesiyle birlikte yaşamaktadır. Günün birinde teyzesi gelerek onu büyük kente götürür. Kız, orada Clara adlı bir başka kızla arkadaş olur... Bir süre sonra yine dedesinin yanına dönecektir...

Bu kitabın adını biliyor musunuz? Biliyorsanız "Milliyet Çocuk Dergisi, Kitap Köşesi, Milliyet Yayınları, Basın Sarayı, Cağaloğlu, İstanbul" adresine 10 gün içinde yazın...

MÜZİK

Hazırlayan
HULUSİ TUNCA

Çocukluğundan beri ilköğretmen olmak isteyen Ali Rıza Binboğa sonunda bu amacına ulaştı... Televizyon için çevirdiği filmde bir köy öğretmenini başarıyla canlandırdı...

ALİ RIZA BİNBOĞA

Kayseri kentinin Sarız kazasına bağlı Ördekli adında bir köyün 35—40 nüfuslu bir okulu, bu okulun boy boy minikleri vardır. Yıl 1955!.. O yıllarda Ördekli köyü ilkokulunun öğrencilerinden biri de Ali Rıza Binboğa'dır. Henüz 5 yaşında olmasına karşın, içinde yaşayan "okuma" özlemi onun kayıtsız olarak okula başlamasına neden olmuştur.

"Babam okumamış, büyük oğlu olan ağabeyimi de okutamamış!.. Ben doğduğumda, ne yapıp edip beni okutacağına söz vermiş. Beş yaşıma geldiğimde onun yardımlarıyla alfabeyi sökmüş, hatta kelimeleri hecelemeye bile başlamıştım. Okullar açıldığında köyde kar diz boyu idi. Babam, sabahtan beni sırtlar götürür, akşama yine sırtlayıp eve getirirdi."

İşte böyle anlatır o günlerini Ali Rıza Binboğa!.. Geçtiğimiz haftalarda "İlköğretmen" adlı TV filminin başrolünde izlediğimiz Ali Rıza Binboğa şöyle devam etti söyleşimize:

"Kayıtsız gittiğim için ne kalemim vardı, ne de defterim!. Ama her akşam, eve dönerken yanımda 30—40 sayfa bulunurdu. O yıllarda "Ela Gözlerini Sevdiğim Dilber", "Ela Gözlüm Ben Bu Yerden Gidersem" ve "Ham Meyvayı Kopardılar Dalından" adlı türküler çok sevilirdi. Teneffüslerde 3—4—5. sınıfta okuyan çocuklar, "Bir türkü söylersen bir sayfa vereceğiz," derlerdi. Ben türkümü söyler, sayfalarımı toplardım. Arkasından, "Şimdi de kafanı tahtaya vurursan bir sayfa daha vereceğiz," derlerdi. İşin sonunda koca bir deftere sahip olmak vardı! Onun için düşünmeden kafamı tahtaya vururdum. Eve döndüğümde, annem o sayfaları birleştirip kenarından diker, böylece bir defterim olurdu."

Kayıtsız olarak okula gittiği yıllarda defter gereksinimini böyle karşılayan Ali Rıza Binboğa, ilköğretmenleri de bakın nasıl anlatıyor:

"Öğretmen geliyor dediler mi, akan sular dururdu. Düşünün bir kez... Öğretmenimizin transistorlu bir radyosu vardı. Akşam bütün çocuklar radyo dinlemek için evine giderler, bense kapı arkasından dinlemeyi yeğ tutardım. Derken günün birinde onlara karşı korku yerine saygı duymam gerektiğini öğrendim. İlkokul öğrenimim boyunca Fevzi Boz, Hüseyin Şimşekoğlu ve Tacim Beydilli adlarında üç öğretmenim oldu. Ve onların aşıladığı sevgi ile ilköğretmen olmaya karar verdim o günlerde. Ne yazık ki bu düşüncemi gerçekleştiremedim. Teknik Üniversite'yi bitirip makina mühendisi oldum. Ama yıllardır özlemini çektiğim ilköğretmenliği, geçtiğimiz haftalarda TV'de yayınlanan "İlköğretmen" adlı TV filminde giderdiğim için alabildiğine mutluyum. İlköğrenimdeki tüm kardeşlerime en içten sevgi ve başarı dileklerimi sunarım!.."

kim bu sanatçı?

Aynı soruyu, her hafta bu köşede sizlere soracağız... Evet, kim bu sanatçı? Tanıdıysanız adını "Milliyet Çocuk Dergisi, Kim Bu Sanatçı — 2, Milliyet Yayınları, Cağaloğlu, İstanbul" adresine yazın. Doğru cevap verenler arasında kura çekecek ve 10 okurumuza sanatçının imzalı plâğını armağan edeceğiz...

Ali Rıza Binboğa, filmin çekimi sırasında öğrencilerle

SPOR

Bazen hakemleri yanlış kararlar vermekle suçluyoruz... Kuralları o hakemler kadar biliyor muyuz bakalım? Aşağıdaki durumlarda sizin kararlarınız neler olurdu?..

SİZ HAKEM OLSAYDINIZ...

(1) Bir futbolcu, rakibine tekme atmak istiyor... Ama vuramıyor... (a) Hiç bir şey yapmazsınız... (b) Serbest atış verirsiniz... (c) Çift vuruş verirsiniz...

(2) Santra yapılır yapılmaz top size çarpıyor... (a) Hiç bir şey yapmazsınız... (b) Santrayı yeniden yaptırırsınız... (c) Hakem atışı yaparsınız...

(3) Penaltı atışı yapılıyor. Kalecinin takım arkadaşı koşarak alan dışına çıkıyor. Bu arada penaltı atışı avuta gidiyor... (a) Avut atışı verirsiniz... (b) Avut atışı verir ve oyuncuya sarı kart gösterirsiniz... (c) Oyuncuya sarı kart gösterir ve atışı tekrarlatırsınız...

Cevaplar: (1) Serbest atış verirsiniz... (2) Hakem, oyunun bir parçası sayıldığı için hiç bir şey yapmazsınız... (3) Sarı kart gösterir ve atışı tekrarlatırsınız...

ZEKERİYA ALP

Doğum yeri: Kalkandelen.
Doğum tarihi: 1948.
Kilosu: 72.
Boyu: 1.78 m.
Daha önce oynadığı takım: Feriköy.
Medeni durumu: Evli, bir kızı var.
Beğendiği futbolcu: Beckenbauer.
Beğendiği takım: Liverpool.
En zorluk çektiği rakibi: Causio (Juventus / İtalya).
Unutamadığı maç: Samsunspor'u 1—0 yendikleri maçta attığı golle takımına iki puan kazandırması.
En başarılı günü: İtalya milli maçı.
En başarısız günü: İsviçre milli maçı.
En beğendiği ülke: İsviçre.
Beğendiği yemek: Kuru fasulye.
Merakı: Kitap okumak.
Nefret ettikleri: Yalancılık, Bencillik.
Beğendiği TV dizisi: Dünyayı Sarsan Olaylar.
Beğendiği sinema yıldızları: Jean-Paul Belmondo, Ursula Andress.

— TV kameralarına poz vermekten topu görmüyor.

İLGİNÇ REKORLAR

O Dünyada gelmiş geçmiş en şişman sporcu, Amerikalı bir güreşçiydi. William Cobb adlı bu güreşçi, 1962'de güreş yaptığı sıralarda kaç kiloydu, biliyor musunuz?.. Tam 364 kilo...

O Ağır sıklette en uzun süre Boks Dünya Şampiyonu olarak kalmış kişi, Amerikalı zenci boksör Joe Louis'dir. Joe Louis, bu unvanı tam 11 yıl, 8 ay, 7 gün korumuştur. O En kısa süre Dünya Şampiyonu olarak kalmış boksör ise İtalyan Primo Carnera'dır. Şampiyonluk süresi: 350 gün...

BÜYÜK GOLLER

1966 Dünya Kupası final maçında çok ilginç bir gol atılmıştı. Finali İngiltere ile Batı Almanya oynuyorlardı. İlk doksan dakika 2—2 berabere sonuçlanınca uzatmaya gidildi. 101. dakikada İngiliz Hurst sağdan bir pas aldı. Altı pas çizgisinin köşesindeydi. Sert gelen topu nefis bir biçimde kontrol ettikten sonra şutunu attı. Top üst direğin içine çarparak kale çizgisine düştü. Hakem hemen gol kararını verdi. Topun, kale çizgisini geçtiğini ileri sürüyordu. Almanlar, topun kale çizgisini geçmediğini ileri sürerek hakemin kararını değiştirmesini istediler. Hakemin kararı kesindi. İngiltere bir gol daha atarak maçı 4—2 kazandı.

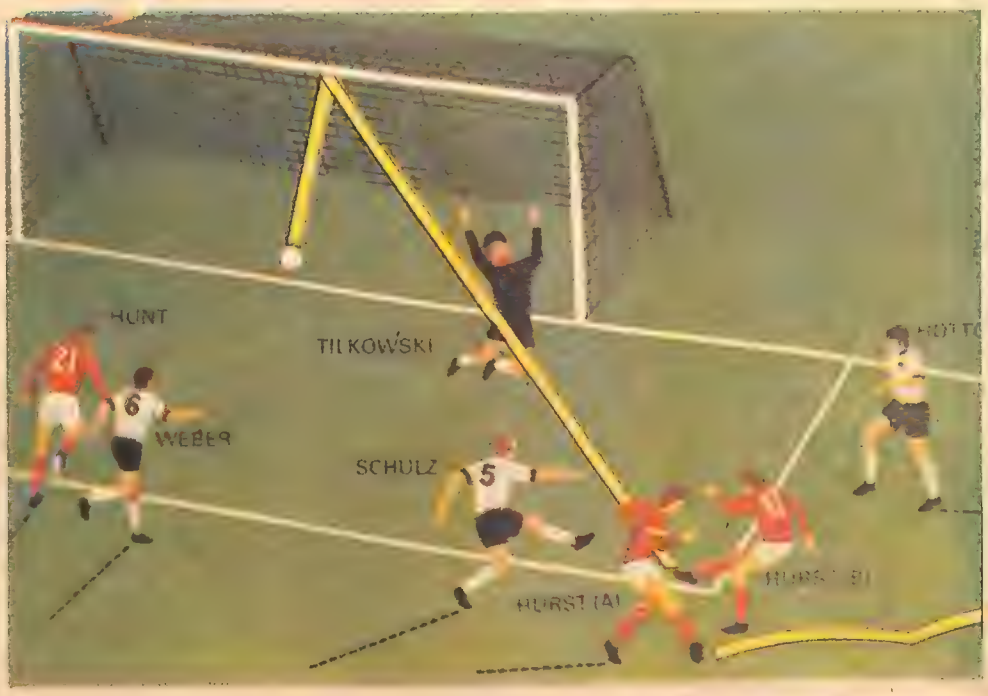

TV

Hazırlayan
ALTAN DEMİRKOL

İKİ FARENİN SERÜVENLERİ

YENİ BİR ÇİZGİ FİLM

Walt Disney filmlerinin çocuklara ayrılan yapıtlar arasında en çok sevilenlerin başında gelmesi, gerek sinemada, gerekse televizyonda Walt Disney'e olan ilgiyi bir hayli arttırmıştır. On yıl önce çevrilen ve yıllarca çocukların alkışlarını toplayan "Ormanlar Alemi" (The Jungle Book), en çok aranan filmler arasında sayılıyordu. Walt Disney Yayınları tarafından dünya piyasasına çıkarılması tasarlanan yeni bir yapıt ise "Ormanlar Alemi"ni mat edecek nitelikte hazırlanıyor.

Dünyanın çeşitli ülkelerindeki film yönetmenleri küçük seyircileri hayran bırakacak dev bir yapıt için ilk kez Walt Disney Yayınları Şirketi ile birleşti. Böylece, çocukların yıllarca unutamayacakları, büyüklerin bile hayran kalacakları dev bir çocuk filmi ekranlara gelecek.

Çekimine yeni başlanan yapıt, bugüne dek çevrilmiş çizgi filmlerden Walt Disney'in en güzel örneklerini de bir araya toplayacak. Filmin adı, "Kurtarıcılar" (The Rescuers)... Konusu da özetle şöyle :

Uluslararası Fare Kurtarma Örgütü, Penny adında öksüz bir kızı kurtarmaya çalışmaktadır. Penny, kötü ruhlu ve deli olan Madam Medusa'nın tutsağıdır. Bu konuda Bernard ile Bianca adlı iki fare, örgüt tarafından görevlendirilirler. Penny'yi kurtarmak için giriştikleri çalışmalarda çeşitli serüvenlerle karşılaşan farelere, Evinrude adlı bir eşekarısı ile Albatross adlı bir kartal pilot yardımcı olurlar.

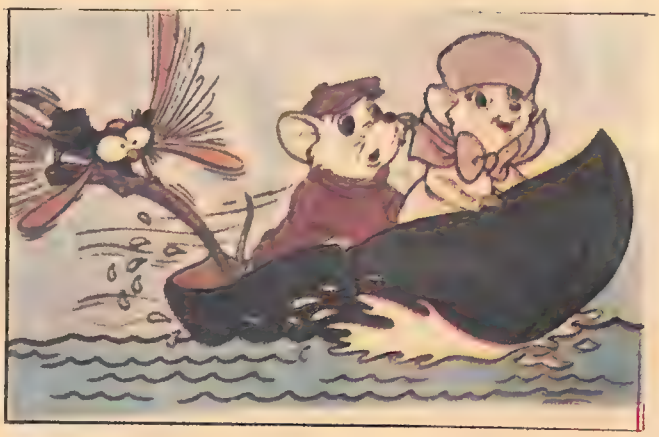

Bu yaratıkları seslendiren sanatçıların bile özenle seçildiği filmde, Fare Bianca'ya ünlü film yıldızı Eva Gabor, Bernard'a aktör Bob Newhart ve Madam Medusa'ya da bir başka ünlü sanatçı Geraldine Page seslerini veriyorlar...

DİLEK KUTUSU

TV KONUSUNDA BİLGİLER İSTİYORUZ

Benimle beraber iki arkadaşımın bir dileği var. Acaba, arada bir televizyon konusunda kısa da olsa bilgiler verebilir misiniz? Örneğin, TV'yi kim icat etmiştir, ilk yayın ne zaman, nede başlamıştır, ekrana ilk çıkan kim olmuştur... Bu tür bilgilerle bizleri aydınlatırsanız çok sevineceğiz...

Aysun Ercan (İzmir)

Önümüzdeki sayılarda bu gibi bilgiler vereceğimizi belirtir, ilginize teşekkür ederiz.

7'DEN 70'E HERKESİN SEVDİĞİ...

JETGİLLER EKRANDAN AYRILIYOR

Çocukların olduğu kadar büyüklerin de sevgisini kazanan çizgi dizi film "Jetgiller", ekranlarımıza veda etmeye hazırlanıyor...

Baba George, anne Jane, çocukları Judy ve Elroy ile köpekleri Astro'dan oluşan sevimli aile "Jetgiller", pazar günü son kez ekranlara gelecekler.

Tele Pazar programı içinde yayınlanan "Jetgiller" TRT Televizyonu tarafından 24 bölüm olarak satın alınmıştı. Beş ay gibi uzun bir süredir ekranlarımızı süsleyen bu çizgi filmden şimdi tek serüven kaldı. TRT Televizyonu onu da pazar günü yayımladıktan sonra "Jetgiller" seyircilerini son kez selâmlamış olacaklar.

Evet, 7'sinden 70'ine dek herkes George, Jane, Judy, Elroy ve Astro'yu uğurladıktan sonra TV yöneticileri, akıllara durgunluk veren bu dizinin yerini bakalım nasıl doldurabilecekler?..

Dileğimiz, "Jetgiller" kadar sevimli, neşeli ve eğlendirici bir dizinin ekranlarımıza gelmesi...

Jetgiller'in sevimli köpeği Astro yakında son kez "Baba" diyecek

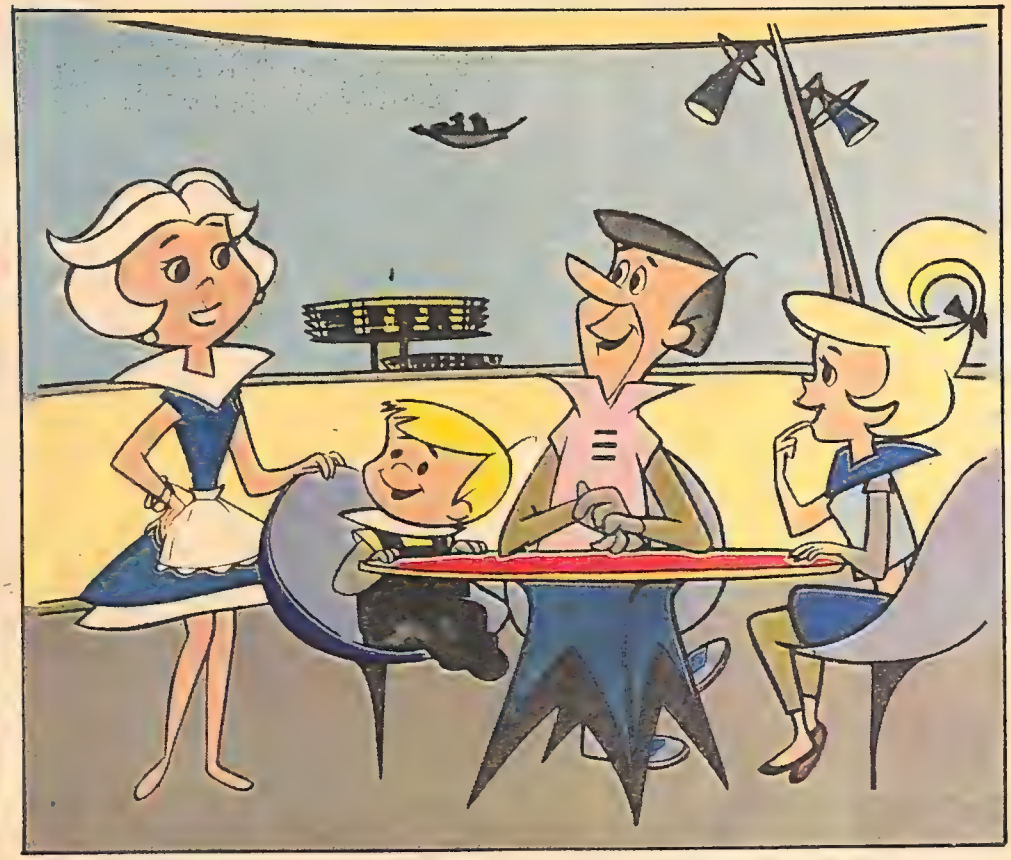

Jetgiller ailesini kısa sürede ne kadar çok sevmiştik... Onlarla aramızda sanki sıcacık bir dostluk kuruluvermişti... Jetgiller'in ayrılmasıyla, bu dostluk bir anı olarak kalacak...

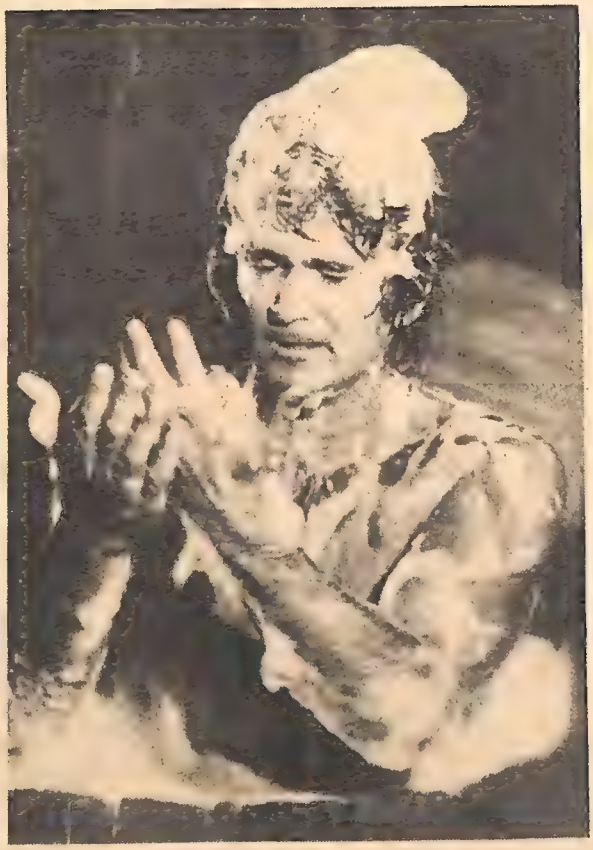

ARMAĞANLI BULMACA

BU SANATÇININ FOTOĞRAFINI KAZANMAK İSTER MİSİNİZ?

Evet, bu haftaki "Armağanlı Bulmaca" yanda fotoğrafını gördüğünüz TV'nin ünlü kahramanı ile ilgili... Onu, ekranlarımızda iki dizi filmiyle izliyor ve çok beğeniyoruz. Kendisini tanıdıysanız, gerçek adını ve soyadını doğru yazıp "TV Köşesi"ne gönderiniz. Böylece, 10 okurumuz kura sonucu ile bu ünlü sanatçının 18 x 24 boyutunda fotoğrafını kazanacak... Kâğıda, kendi ad, soyad ve adresinizi de yazmayı unutmayınız. Mektuplarınızı en geç bir hafta içinde bekliyoruz... Şimdiden iyi şanslar...

BİLMECE BULMACA?

Cevaplar 64. sayfada

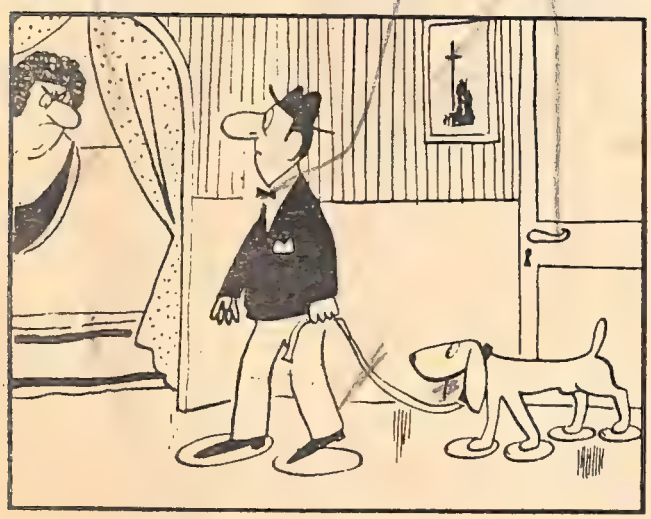

7 BENZER

Yukarıdaki iki değişik resim arasında yedi benzer var. Bu benzerleri bakalım ne kadar zamanda bulabileceksiniz ?

BALONLAR

Bu balonlardan hangisinin hangi çocuğa ait olduğunu bulabilir misiniz?

8 FARK

Aşağıda iki resim görüyorsunuz. İlk bakışta ikisi de birbirinin aynı, öyle değil mi? Ama dikkatle bakarsanız arada tam sekiz fark bulacaksınız. Resimler bizden, bulması sizden.

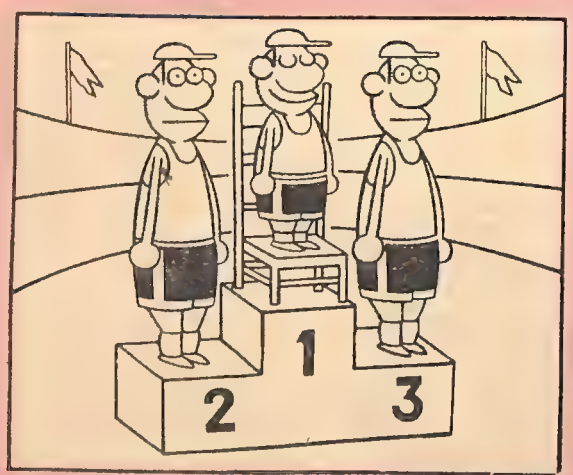

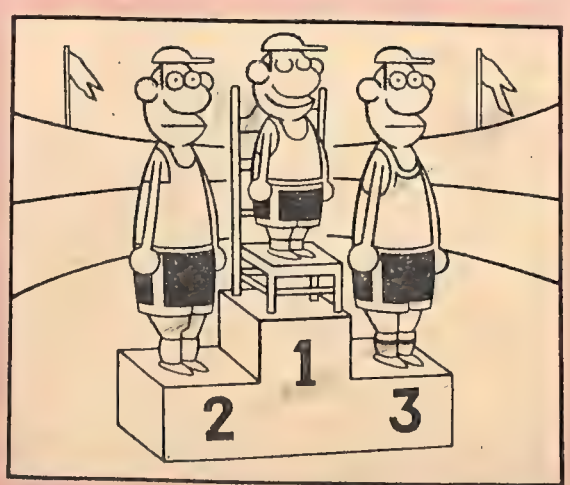

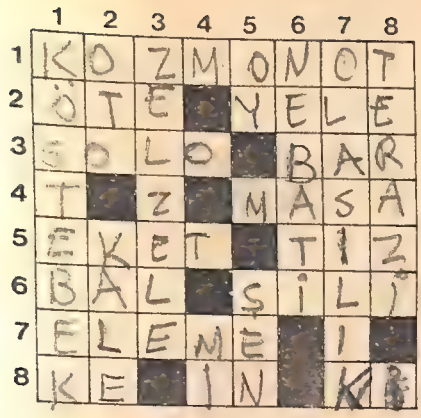

SOLDAN SAĞA : 1) Uzay aracı sürücüsü. 2) İlerde, uzakça olan yer — Bazı hayvanların ensesinde bulunan uzun kıllar. 3) Tek başına şarkı söylemek ya da çalgı çalmak — Danslı ve içkili eğlence yeri. 4) Bir ev eşyası. 5) (tersi) Erkek keçi — (tersi) karşıt. 6) Arıların oluşturduğu bir besin — Güney Amerika'da bir ülke. 7) Ayırt etmek, elemek işi. 8) (tersi) İlave — Mağara — Bir bağlaç.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Böcekçil memelilerden toprak altında yaşayan bir hayvan. 2) Otomobil — Korunmak ve savunmak için yapılmış büyük taş bina. 3) Deprem. 4) Bir nota. 5) Rey — Mutlu, hayatından memnun olan. 6) Bitkisel. 7) Olabilir olma hali, bir şeyin olabileceğine inandıran görünüş. 8) Tartı aleti.

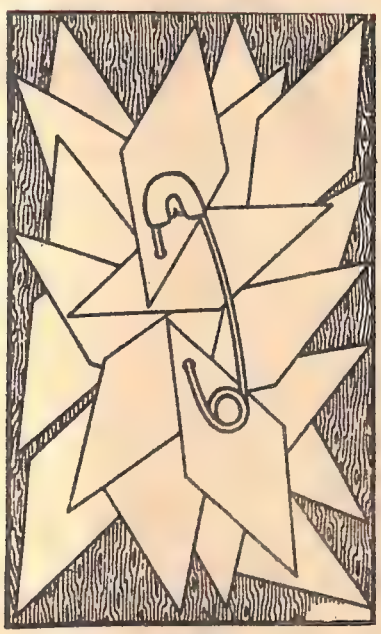

İĞNE

Yukarıda görülen yirmi kağıttan kaç tanesinin çengelli iğneyle tutturulduğunu bulabilir misiniz?

EŞYALAR NEREDE?

Aşağıdaki küçük kareler içinde yer alan eşyalar yukarıdaki büyük resimden alınmış. Acaba hangi eşyanın nereden alındığını bulabilir misiniz ?

UYANIK KORSAN

Uyanık Korsan, arkadaşı Dişlek ile gittikleri lokantada altın tozunun bol olduğu bir adadan söz ederler. Bir gemici onlarla ilgilenir.

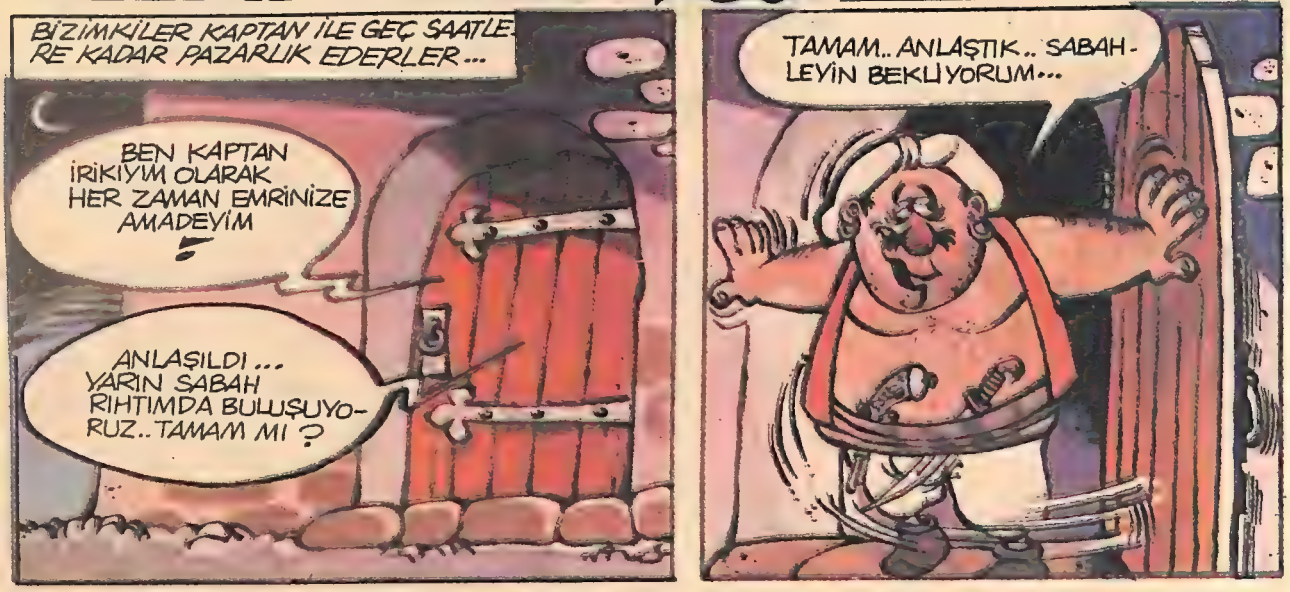

BİR HAFTA SONRA...
BİR HAFTADIR YOLDAYIZ.. SENİN ADA HÂLÂ GÖRÜNÜRLERDE YOK.. BU FIRTINA DEVAM EDERSE BATARIZ...
BİRAZ DAHA DİŞİMİZİ SIKALIM KAPTAN
ŞEF, BÖYLE BİR ADA YOK GALİBA... KAPTAN ÇOK ÖFKELİ.. NE YAPACAĞIZ?...
SEN ADAYI MERAK ETME.. ŞİMDİ DİNLE BENİ
KAPTAN, GERİ DÖNELİM YOKSA BATACAĞIZ.. BÖYLE BİR ADA YOK GALİBA...
NE YANİ, BENİ KANDIRDILAR MI?
NİYE OLMASIN KAPTAN?
KANDIRDILARSA KÖPEKBALIKLARINA YEDİRİRİM ONLARI...
ÖYLE ŞAŞKIN ŞAŞKIN BAKMA DA GİR FIÇININ İÇİNE... GEMİYİ TERKEDECEĞİZ
AMA GEMİ GEMİ DAHA BATMADI Kİ ŞEF...

GÜMBÜR
HANGİ AKLA UYUP YOLA ÇIKTIK!
YELKENLERİ TOPLAYIN!
KAPTAN NEREDE KAYALARA ÇARPACAĞIZ!...

BEN BİLİRİM NE YAPACAĞIMI.. BAŞIMIZA BU İŞİ AÇAN O UYANIK KORSANI HEMEN BULUN!...
HEMEN KAPTAN!

?!
DURUMUMUZ HİÇ DE PARLAK GÖRÜNMÜYOR DİŞLEK...
GALİBA HAKLISIN ŞEF!

DEVAM EDECEK

MISTIK

YAZISIZ

CEVAPLAR

● 7 BENZER : (1) Kayakçının sopası ile duvardaki resmin içi. (2) Cadının sol ayağının önündeki süpürge parçası ile kadının önündeki halı çizgisi. (3) Dağın yamacındaki siyah gölge ile kadının giysisinin önü. (4) Kayakçının saçının kenarı ile adamın boyunbağı. (5) Cadının altındaki kar izi ile köpeğin bağı. (6) Kayakçının sol elindeki sopanın altı ile köpeğin sol arka patiği. (7) Kayakçının sol ayakkabısının üstü ile kapının kolu.

● 8 FARK : (1) Sandalyenin arkalığı. (2) Sağdaki bayrak. (3) Sağdaki adamın çorabının çizgisi. (4) Sağdaki adamın formasının yakası. (5) Ortadaki "1" sayısının altı. (6) Soldaki adamın atletinin kol çizgisi. (7) Sandalyenin arkalığının sağ alt bölümü. (8) Soldaki adamın dizi.

● BALONLAR : Soldaki balon kızın, ortadaki balon tulum giymiş çocuğun, sağdaki balon da şortlu çocuğun.

● KARE BULMACA : Soldan sağa: 1) Kozmonot. 2) Öte — yele. 3) Solo — bar. 4) Masa. 5) Eket — tız. 6) Bal — Şili. 7) Eleme. 8) Ke — in — ki.
Yukarıdan aşağıya : 1) Köstebek. 2) Oto — kale. 3) Zelzele. 4) Mi. 5) Oy — şen. 6) Nebati. 7) Olasılık. 8) Terazi.

● İĞNE : 10 tanesi tutturulmuş.

● EŞYALAR NEREDE? Sandık: M, Çanak: A, Başlık: S, İbrik: E, Kolye: R, Kupa : U.

Türkiye'nin her yöresinden yeni arkadaşlar edinmek ister misiniz? Bize adınızı, adresinizi yazın... bu köşede yayımlayalım.

● ZEYNEP ELHAN : Yaşım 9. Kitap okumayı, oyun oynamayı çok severim. Dergi okuru arkadaşlarla yazışacağım.
Adres : Yahya Kemal Cad. Örnek Ap. 34/4 Yenimahalle – ANKARA

● AHMET KARPİ : Yaşım 15. Sporla ilgilenirim. Müzik dinlemeyi severim. Fenerbahçeliyim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
Adres : Gaziler Cad. Nuhoğlu Sok. No: 6/C GAZİANTEP

● EROL BATIİSLAM : Yaşım 9. Kitap okumayı, futbol oynamayı severim. Pul ve para biriktiririm. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
Adres : Vatan Cad. Renk Ap. No: 34/2 KAYSERİ

● ATİLLA BALTA : Yaşım 13. Futbol oynamayı, kitap okumayı, film seyretmeyi, gezmeyi çok severim. Yazışacağım.
Adres : Ulugazi Mah. Çiftlik Cad. No: 74 K. 2 D. 3 SAMSUN

● LÜTFİYE RAMZEY : Yaşım 10. Peçete biriktiririm. Kitap okumayı, satranç oynamayı severim. Dergi okurlarıyla yazışmak istiyorum.
Adres : Plaj yolu Mehtap Sok. Ortanca Ap. No: 28/5 Göztepe – İSTANBUL

● ESEL YAZICI : Yaşım 8. Pul ve peçete biriktiririm. Hayvanları çok severim yazışmak istiyorum.
Adres : Şerafet Sok. Anılar Ap. No: 12/16 Erenköy – İSTANBUL

● LEVENT CANPOLAT : Yaşım 13. Orta okul öğrencisiyim. Boş zamanlarımda kitap okur, fotoğraf çekerim. Dergi okuru yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
Adres : 228 Sok. Alpözen Ap. No: 15 K. 6 D. 21 Hatay – İZMİR

● GÜLAY KİREÇÇİ : Yaşım 9. Kitap okumayı ve spor yapmayı severim. Dergi okurlarıyla yazışmak istiyorum.
Adres : Deniz Basma Boya Sanayii A.Ş. P.K. 73 (Mete Kireççi) eliyle DENİZLİ

● SEDAT BULUT : Yaşım 13. Masa tenisi oynarım. Sigara ve kibrit biriktiririm. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
Adres : Çiftlik Cad. Tezel Ap. 123/7 SAMSUN

● BERRİN SİVRİ : Yaşım 12. Kitap okumayı ve resim yapmayı severim. Pul ve kart biriktiririm. Fenerbahçeliyim. Yazışacağım.
Adres : Denizli Basma Boya Sanayii A.Ş. P.K. 73 (Esat Sivri) eliyle DENİZLİ

OKURDAN OKURA

Bu, sizin sayfanız... Şiirlerinizi, yazılarınızı, resimlerinizi ve kendi fotoğraflarınızı bekliyoruz.

VATANIM

Cennet gibidir benim vatanım
Her tarafta anım
Akdeniz kıyılarında yetişir
muzla portakal
Ege'de üzüm bağları
Ankara'nın armudu
Amasya'nın elması
Mis kokulu bahçeler
Bir tarafında meyveler
Bir tarafında çiçekler
Benim cennet vatanım

DAHİ İNCEOĞLU

NASIL NEFES ALIYORLARDI?

Öğretmen sınıfta öğrencilere ders anlatıyordu:

— Bugün oksijen adı verilen bir gazdan söz edeceğiz. Biliyorsunuz ki eğer oksijen olmasaydı insanlar, bitkiler ve hayvanlar yaşayaşamazlardı. Bu gazı da 1768 yılında Lavosier adlı bir Fransız bilgini bulmuştur.

Arka sıralardan açıkgöz bir öğrenci atıldı:

— Peki öğretmenim 1768 yılından önce insanlar nasıl nefes alıyorlardı?

BOZKURT ALİEFENDİOĞLU

KARDEŞİM

Benim tatlı bir kardeşim var
Tatlı mı tatlı
Beni görünce sevinir
Benimle konuşur

Ben kardeşimi çok severim
Onu hep öperim
Çok sevimlidir kendisi
Benim tatlı kardeşim

ZAFER ÜNVEL

KÖY

Küçük büyük evlerin var
Yüksek, alçak tepelerin var
Tatlı tatsız yemişlerin var
Tüm bunlarla bambaşka
güzelliğin var

Fakir, zengin insanların var
Düz, bayır, çamurlu yolların
var
İyi kalpli güler yüzlü
insanların var
Tüm bunlarla, bambaşka
güzelliğin var

ENVER TOPALOĞLU

KİTAP

Bilgi yolum kitap
Can yoldaşım kitap
Okumak akla gelince kitap
Bilgi yolu kitap

Kitabı seven insan
Korumalıdır onları
Canım kitabım deyip
Bağrına basmalıdır onları

Kitabım benim
Bilgili arkadaşım
Sevgili kardeşlerim
Kitaplarımdır benim
En yakın dostum

Canımdan çok sevdiğim
Kitaplarımı değişmem
kimseyle
Severim kitabımı
En yakın en candan
Yoldaşım diye

ÖZLEM HİÇYILMAZ

İLKBAHAR

İlkbahar geldi çiçekler açtı
Her yere neşeler saçtı
Ağaçlar sanki gelinlik giydi
Herkes kırlara gitti

Şimdi artık çocuklar
dışarıda
Oynuyorlar toplarıyla
Artık göçmen kuşlarda geldi
Bir ilkbaharda böyle bitti

NEYİR YASİN

PASTA

"Ev işi" dersinde öğretmen Gülden'e sordu:

— Kurabiye ve pastaların bayatlamaması için ne yaparsın?

Gülden'de onu şöyle yanıtladı:

— Sıcağı sıcağına yerim öğretmenim.

NATAŞA LİMBERİ

Cem Beygo

BOTSWANA

Fil ayağından vazo yapımı

Nehirde avlanan balıkçılar

Zebra derisi işleyen bir atölye

- Devlet adı : Botswana Cumhuriyeti.
- Nüfus : 661,000 (1974).
- Alan : 600, 372 kilometre kare.
- Dil : Se—Tswana dili, İngilizce.
- Din : Hıristiyanlık ve Animizm.
- Büyük kentler : Serowe, Kanye, Molepolole, Mochudi, Francistown.
- Önemli akarsular : Chobe, Shashi.
- İklim : Yarı-tropikal iklim; yazlar sıcak, kışlar ılıman.
- Ürünler : Darı, yerfıstığı, tütün, pamuk süpürgeotu.
- Para birimi : Rand.
- Telefon sayısı : 6699 (1974).
- Radyo sayısı : 11,602 (1972).
- Karayollarının uzunluğu: 20,798 kilometre.
- Demiryollarının uzunluğu: 630 kilometre.
- Ortalama hayat uzunluğu : Erkeklerde 39.4, kadınlarda 42.6 yıl.

Milliyet
YAYINLARI

Yardımcı Kitaplar Dizisi'ni Sunar

NE BİLİYORUM?

İlkokul öğrencileri için
1500 test sorusu ve
açıklamalı cevapları

MATEMATİK

Aritmetik ve Geometri

ÇOCUKLARA GENEL KÜLTÜR

Fen ve Tabiat

İlkokulu bitirmekte olan çocuklarınıza
bütün sınavlarda başarı kazandıracak
istediği okula girmesini sağlayacak iki yardımcı kitap...

ormangiller
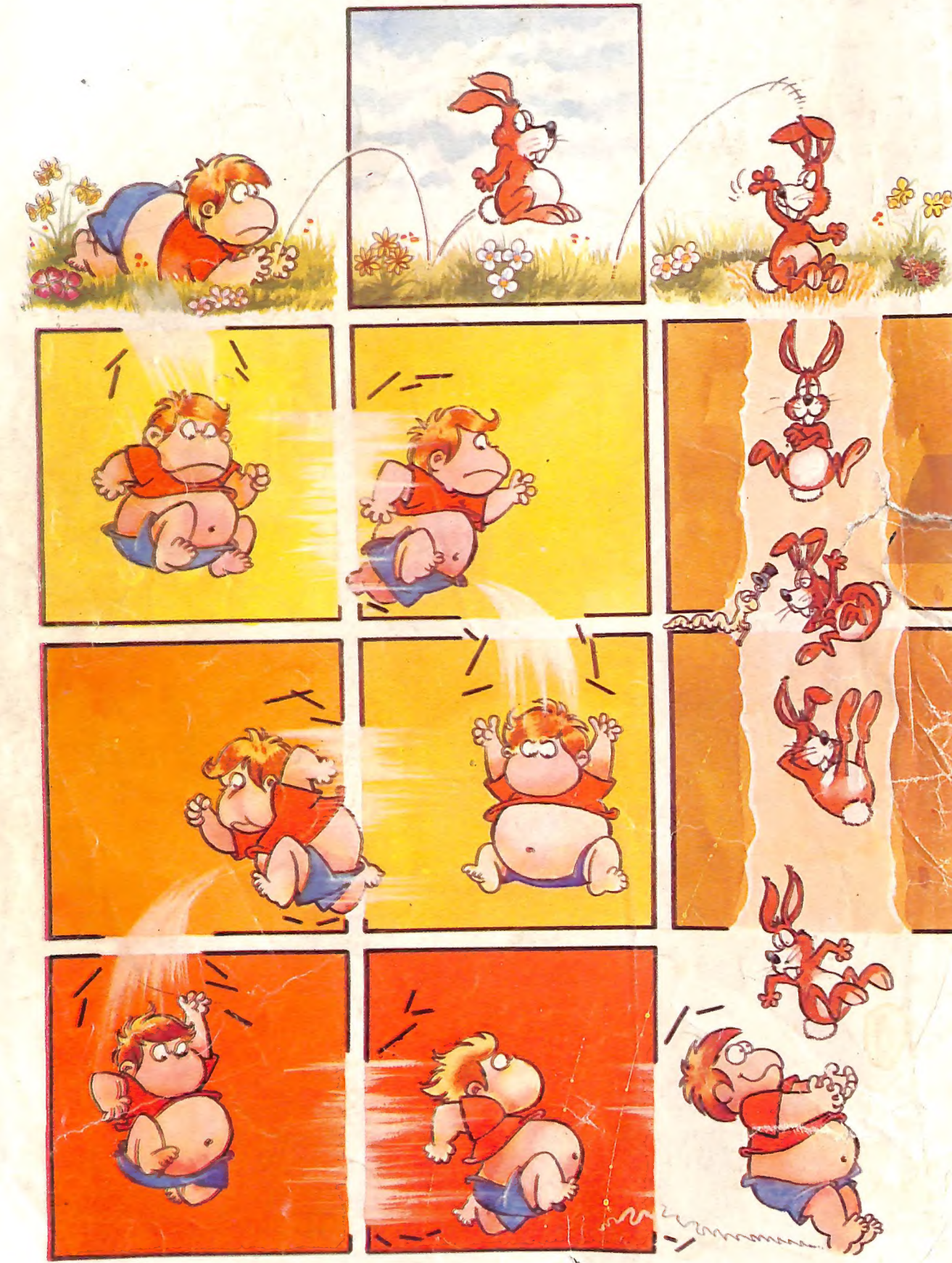
İsmail Gülgeç